

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Pedagogická fakulta

Katedra geografie

Michaela Palánová

**ZMĚNY LAND COVER/ LAND USE VE VZTAHU
K FUNKČNÍMU VYMEZENÍ URBÁNNÍHO A SUBURBÁNNÍHO
PROSTORU PELHŘIMOVA**

Bakalářská práce

České Budějovice 2013

Vedoucí bakalářské práce : Mgr. Petra Karvánková, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdání textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledky obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích 30.4.2013

.....

podpis

Poděkování

V první řadě bych ráda poděkovala vedoucí práce Mgr. Petře Karvánkové, Ph.D. za inspiraci, ochotu a cenné rady, které mi poskytovala po celou dobu realizace této kvalifikační práce. Dále bych chtěla poděkovat Mgr. Vojtěchovi Blažkovi za odbornou pomoc při zpracování mapových podkladů. A v neposlední řadě nemohu zapomenout poděkovat své rodině a blízkým, kteří mě podporovali po celou dobu studia a psaní této práce.

Autor: Michaela Palánová

Katedra: Geografie

Studijní program: B7507 Specializace v pedagogice

Studijní obory: Zeměpis se zaměřením na vzdělávání

Společenské vědy se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: Mgr. Petra Karvánková, Ph.D.

Název: Změny land cover/ land use ve vztahu k funkčnímu vymezení urbánního a suburbánního prostoru Pelhřimova

Druh práce: bakalářská

Rok odevzdání: 2013

Počet stran: 90

Anotace:

Bakalářská práce se zabývá změnami v pokryvu a využití země ve vztahu k funkčnímu vymezení urbánního a suburbánního prostoru Pelhřimova. Suburbánní prostor Pelhřimova je vymezen 17 katastrálními územími obcí, které leží v blízkém okolí města Pelhřimova. Tyto obce byly vybrány na základě času dojížděky a vzdálenosti od Pelhřimova. Urbánní prostor Pelhřimova byl vymezen na základě zpracování mapových podkladů z 90. let 20. století a terénního průzkumu v roce 2012. Tato kvalifikační práce popisuje změny v pokryvu a využití země v daném území, které proběhly od 90. let 20. století do roku 2012. Součástí této práce jsou mapové výstupy, které zobrazují zkoumané území v daném čase. V práci nalezneme i teoretickou část, která se zabývá pojmy urbanizace, suburbanizace, land use, land cover, krajina, a která popisuje území Pelhřimova. V úplném závěru práce jsou shrnuty výsledky průzkumu v řešeném území.

Klíčová slova: urbanizace, suburbanizace, land use, land cover, krajina, Pelhřimov

ANNOTATION PAGE OF BACHELOR THESIS

UNIVERSITY OF SOUTH BOHEMIA IN ČESKÉ BUDĚJOVICE

PEDAGOGICAL FACULTY

Author: Michaela Palánová

Department: Geography

Study programme: B7507 Specialization in Pedagogy

Field of study: Geography in Education

Social Science in Education

Leader of thesis: Mgr. Petra Karvánková, Ph.D.

Title: Changes in land cover/land use in relation to a functional definition of urban and suburban area of Pelhřimov

Type of thesis: bachelor

Year of delivery: 2013

Number of pages: 90

Annotation:

Bachelor thesis deals with changes in land cover and land use in relation to the functional definition of urban and suburban area of Pelhřimov. Suburban area of Pelhřimov is defined by 17 cadastral areas of municipalities which lie in Pelhřimov surrounding. These municipalities were selected on the basis of approaching time and distance from Pelhřimov. Urban area of Pelhřimov was defined on the basis of the maps processing of the 90s 20th century and a field survey in 2012. This thesis describes changes in land cover and land use in the area, which took place from the 90s 20th century until 2012. One part of the thesis are map outputs that depict the surveyed area in the given time. The thesis has also a theoretical part which deals with the concepts of urbanization, suburbanization, land use, land cover, landscape and which describes the area of Pelhřimov. The results of the survey are summarized at the end of the thesis in the given territory.

Key words: urbanization, suburbanization, land use, land cover, landscape, Pelhřimov

OBSAH

1. ÚVOD	8
2. REŠERŠE LITERATURY	10
2.1 Změny krajiny.....	10
2.1.1 Krajina.....	10
2.1.2 Land use, land cover.....	11
2.1.3 Urbanizace.....	12
2.1.4 Suburbanizace.....	14
2.2 Regionální literatura.....	16
3. METODIKA A POSTUP PRÁCE	18
4. VYMEZENÍ A CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ	25
4.1 Vymezení území.....	25
4.2 Fyzicko – geografická charakteristika území.....	28
4.3 Sociálně – geografická charakteristika území.....	32
5. CHARAKTERISTIKA A ZMĚNY LAND USE/ LAND COVER V URBÁNNÍM PROSTORU PELHŘIMOVA A V JEDNOTLIVÝCH KATASTRECH SUBURBÁNNÍHO PROSTORU PELHŘIMOVA	36
5.1 Katastrální území obce Pelhřimov.....	36
5.2 Katastrální území obce Dubovice.....	41
5.3 Katastrální území obce Hodějovice.....	43
5.4 Katastrální území obce Chválov.....	45
5.5 Katastrální území obce Kojčice.....	47
5.6 Katastrální území obce Krasíkovice.....	50
5.7 Katastrální území obce Myslotín.....	52
5.8 Katastrální území obce Olešná.....	54
5.9 Katastrální území obce Pavlov.....	57
5.10 Katastrální území obce Putimov.....	59
5.11 Katastrální území obce Radětín.....	61
5.12 Katastrální území obce Rynárec.....	63
5.13 Katastrální území obce Řemenov.....	66
5.14 Katastrální území obce Skrýšov.....	68
5.15 Katastrální území obce Služátky.....	70
5.16 Katastrální území obce Starý Pelhřimov.....	72

5.17 Katastrální území obce Vlásenice.....	74
5.18 Katastrální území obce Vokov.....	76
5.19 Shrnutí.....	78
6. ZÁVĚR.....	80
7. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	82
8. SEZNAM PŘÍLOH.....	90

1. ÚVOD

Studiem land use/ land cover se geografové zabývají především poslední dvě desetiletí, poněvadž nárůst počtu obyvatel je markantní. Z tohoto důvodu proběhl i nárůst bytové zástavby. Nové rodinné a bytové domy vyrostly na polích a loukách za dosavadní výstavbou obcí. Rozvoj vědy na přelomu 20. a 21. století přinesl rozvoj průmyslu – staví se nové fabriky, ty dosavadní se rozšiřují a s tím souvisí nový záběr zemědělské půdy. Odborníci v současné době řeší, jakým směrem a do jaké míry se bytová zástavba dané obce může rozšiřovat. Jsou určité limity, které omezují novou výstavbu, např. vodní toky, přírodní památky apod.

Cílem této kvalifikační práce je identifikace a vnitřní diferenciacie urbánního a suburbánního prostoru Pelhřimova na základě změn krajinného pokryvu (land cover) a využití ploch (land use) v řešeném území k jejich funkčnímu vymezení od konce 90. let 20. století po současnost. Tato práce bude rozdělena do několika kapitol. V úvodní kapitole bude nastíněno téma bakalářské práce a budou nastíněny hypotézy, které by měly být v závěru potvrzeny, či vyvráceny. Další kapitola se bude zabývat rozborem odborné literatury, která souvisí s řešenou kvalifikační prací. Bude se týkat především o literaturu odbornou, která se věnuje land use/ land cover, procesům urbanizace a suburbanizace, ale i celkovému pojmu krajina. Později bude popsána literatura, která se věnuje řešenému území, jedná se především o naučnou literaturu o Pelhřimovu, podklady územního plánu města Pelhřimov, SWOT analýzy, strategie rozvoje apod.. Dále bude nahlíženo na metodiku, postup zpracování práce a na vytvoření výstupných map. Tyto mapy budou vytvořeny v programu GIS, který je pro tuto práci nejvhodnější. Bude se jednat o mapy land cover/ land use daných území v letech 2003/ 2012, které budou znázorňovat jednotlivá území, abychom je mohli později porovnávat. Následně bude vymezeno řešené území, které bude charakterizováno z hlediska fyzicko – geografického, ale i sociálně – geografického. Nejzásadnější kapitola bude popisovat jednotlivá katastrální území obcí, změny v krajinném pokryvu a využití půdy, které nastaly za poslední dvě desetiletí. Bude zde nastíněna i prognostika dalšího rozvoje daných obcí do budoucna. V závěru budou shrnuty zjištěné poznatky.

Pro tuto bakalářskou práci byly stanoveny hypotézy, které by měly vystihovat řešené území. První hypotéza zní : Nejvíce změn územního pokryvu a využití půdy proběhlo za posledních dvacet let v urbánním prostoru Pelhřimova, který se rozkládá jižně

a západně od centra města Pelhřimov. Druhá hypotéza : Nejrozsáhlejší bytová výstavba v suburbánním prostoru Pelhřimova proběhla za poslední dvě desetiletí v obci Rynárec.

2. REŠERŽE LITERATURY

Podobná témata vytvoření a proměn land use/ land cover byla řešena na Katedře geografie JČU již vícekrát, ale ve většině případů bylo popisováno území Českých Budějovic a jeho okolí, např. Bakalářská práce **BERANOVÁ (2011)**, **KRUPKA (2011)**, **NEDVĚDOVÁ (2012)**, **PROCHÁZKA (2012)**. Tyto práce byly inspirací pro vznik této bakalářské práce. Změnilo se však řešené území, pro tento případ bylo vybráno území Pelhřimova a jeho suburbánního prostoru. Z tohoto důvodu se další inspirací stala Bakalářská práce **LELIGDONOVÁ (2009)** a Diplomová práce **LELIGDONOVÁ (2012)**, které studují území ORP Pelhřimov. Všechny tyto kvalifikační práce byly vzorem pro vytvoření této studie, a proto se s nimi v některých oddílech shoduje, např. metodika práce.

2.1 Změny krajiny

2.1.1 Krajina

Ústředním pojmem geografie je krajina. Krajinu lze vnímat z různých pohledů, dle **DEMEK (1981)** je krajina reálně existující část povrchu planety, která tvoří celek kvalitativně se odlišující od ostatních částí krajinné sféry, má přirozené hranice a vyznačuje se stejnorodostí, individuální strukturou a zákonitým souhrnem pochodů a jevů. Krajinu lze popsat jako konkrétní část zemského povrchu, jejíž vzhled a charakter je podmíněn jednotnou strukturou a shodnou dynamikou (**M.HAVRLANT, L.BUZEK 1985**). Tyto dvě teorie nahlízejí na krajinu stejně v oblasti jednoty a individuálnosti struktury, která je řízena podle určitých zákonů.

ŽIGRAI (1983) popisuje krajinu jako výsledek integrovaného a synergetického působení přírodních, historických, hospodářských a sociálních sil v určitém prostoru a čase. Krajinu vnímáme i jako určitý prostor na zemském povrchu, který je výsledkem různě velkých vlivů přírodních a antropogenních procesů a jevů (**M.BOLTIŽIAR, B.OLAH 2009**). Zde můžeme spatřit návaznost na teorii o krajině dle **ŽIGRAI (1983)**, neboť **BOLTIŽIAR** a **OLAH (2009)** mají stejný názor, že krajina je výsledkem přírodních a antropogenních vlivů. **BIČÍK a KUPKOVÁ (2006)** nahlízejí na krajinu jako na komplex vztahů mezi přírodou a lidskými aktivitami, které probíhají na různé úrovni od lokální až po globální, tyto vztahy a jejich důsledky se časem mění, a proto se krajina ve svém charakteru, strukturách a jejich prostorovém uspořádání transformuje. V jejich teorii můžeme nalézt shodu s teorií **ŽIGRAI (1983)**, kde upozorňují na proměnu krajiny v čase, což je způsobeno přírodními a lidskými faktory.

SKLENIČKA (2003) popisuje krajinu z historického hlediska. Krajina je území, které se po určitou dobu svérázně vyvíjelo geopoliticky, hospodářsky a kulturně v závislosti na přírodních podmínkách, vyplývajících ze zeměpisné polohy.

Pojem krajina je vymezen i ve Sborníku zákonů České republiky, Zákon o ochraně přírody a krajiny 114/1992 Sb.. Krajina je zde definována jako část zemského povrchu s charakteristickým reliéfem, která je tvořena souborem funkčně propojených ekosystémů a civilizačními prvky.

2.1.2 Land use, land cover

ŽIGRAI (1983) definuje land use jako využití krajiny, resp. země, či půdy, které představuje souhrn hospodářských aktivit člověka v prostoru a čase, může se v rámci komplexního výzkumu krajiny studovat z různých pohledů – ekonomického, historického, sociologického, politického. Land use představuje průnik mezi lidskými poznatky, přírodními zákony a technickými možnostmi.

Land use jako trvalá nebo cyklická lidská činnost v přírodních, či člověkem vytvořených podmínkách, která vede k uspokojení lidských potřeb, materiálního nebo duchovního původu (**A.P.A.VINK 1975**).

ŽIGRAI (1983) i **VINK (1975)** se shodují, že land use spočívá v činnosti člověka na krajinu, a nahlíží stejně na otázku výsledku land use, kde oba říkají, že o poznatky, potřeby lidské, materiální a duchovní.

Pokud vezmeme teorii land use dle **FAO**¹, kde je land use popsáno jako využití půdy, které je charakterizováno jako činnost člověka a jeho výstupy v určitém typu krajinného pokryvu, kdy člověk může krajinu vytvářet, měnit, či udržovat. Můžeme zde najít shodu s předchozími geografy, land use je výsledkem činnosti člověka, která je pro land use kardinální.

Land use se zabývá ve Sborníku ČGS – Geografie - **M.ŠVEDA** a **D.VIGAŠOVÁ (2010)**, kteří píší, že zázemí velkých slovenských měst bylo poznamenáno dynamickými změnami krajinného pokryvu. Expanze z městských jader do příměstské krajiny umožňuje vznik nové prostorové organizace, která ve velké míře přetváří široké oblasti příměstské krajiny. Největší centra rozšiřují své působení na úkor svého zázemí, kde jejich původní

---

¹ FAO (Food and Agriculture Organization) – orgán OSN, který se zabývá rozvojem zemědělských oblastí, a jehož cílem je snižování chudoby a hladu ve světě, poskytuje také pomoc při plánování v oblasti strategie rozvoje

funkce jsou nahrazovány novými funkcemi. V zázemí velkých měst na Slovensku vzniká přechodná zóna, v které se prolínají vesnické a městské prvky využití země. Vpád města do vesnické krajiny může vytvářet prostorové konflikty, které vyplývají ze střetu rozdílných zájmů ve využití krajiny, která existuje v těsné blízkosti. Tento střet zájmů se stává aktuálním společenským problémem, kterému bude potřeba v budoucnu věnovat zvýšenou pozornost.

V České republice se problematikou land use a land cover již zabývá skupina **LUCC** ^[2] Czechia (Land Use and Land Cover Change), která působí pod hlavičkou mezinárodní komise IGU LUCC (International Geographical Union – Commission on Land Use and Land Cover Change). Tato studijní skupina tvořena pracovníky Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze, jejímž hlavním představitelem je Doc. RNDr. Ivan Bičík, CSc., který je i předsedou této komise (2008-2012), dalšími členy jsou, např. Doc. RNDr. Leoš Jeleček, CSc., RNDr. Lucie Kupková, PhD. a další. Tato skupina vytvořila databázi, ve které jsou zaznamenány dlouhodobé změny využití České republiky za ZÚJ² za roky 1845, 1948, 1990 a 2000.

Land cover je často zaměňován s pojmem land use (využití půdy). Land cover dle **FAO** je definován jako krajinný pokryv, který je pozorovaný jako (bio)fyzikální kryt zemského povrchu. Popisuje vegetaci a člověkem vytvořené objekty.

Na land cover je nahlíženo jako na odraz působení činnosti člověka na biotickou i abiotickou složku krajiny a současně odráží stupeň její antropogenní přeměny (**M.BOLTIŽIAR, B.OLAH 2009**).

U obou těchto definic je nahlíženo na land cover jako na působení činnosti člověka, která krajinu mění, buď v dobrém, či špatném slova smyslu.

2.1.3 Urbanizace

Urbanizaci lze definovat jako „poměšťování“ – zvyšování podílu obyvatel, kteří žijí v sídlech městského charakteru nebo městským způsobem života. Urbanizace se netýká pouze sídel, ale přináší i proměny krajiny a vztahů v území vůbec (**K.MAIER 2000**). Podobný náhled na pojem urbanizace má i **JOHNSTON a KOL. (2000)**, který píše, že urbanizace je procesem „stávání se městským“. Je na ni nahlíženo z různých pohledů –

---

² ZÚJ – Základní územní jednotka. I. Bičík vytvořil databázi, která je tvořena 8903 jednotkami, jenž pokrývají celou Českou republiku.

geograficko-demografického, behaviorálního a zmiňuje se zde také o strukturálních změnách vyvolaných kapitalismem a industrializací.

Pojmem urbanizace se zabýval i **M.OUŘEDNÍČEK (2002)**, který používá termín urbanizace pro koncentrační fázi ve vývoji měst, kdy roste jádrové město a stagnuje nebo klesá počet obyvatel zázemí, či tento termín využívá pro celý proces vývoje měst. Následně zde definuje urbanizační proces (vývoj měst), který může zahrnovat jak urbanizaci v užším slova smyslu (koncentraci obyvatelstva), tak i další procesy vývoje města, např. suburbanizaci.

Urbanizaci lze popsat jako změnu prostorových forem organizace společnosti, ve které můžeme rozlišit sociálně ekonomickou (proces dělby práce mezi městem a venkovem a prostorová koncentrace výrobních a nevýrobních aktivit), demografickou (koncentrace obyvatel do města), sídelně urbanistickou (koncentrace a zmnožení funkcí v síti sídel, růst existujících měst, přeměna venkovských sídel v městská, výstavba nových měst a vytváření městských aglomerací, změna prostorového a hmotného uspořádání a vybavení sídel), sociální a kulturní stránku (změny v chování jednotlivců, změny v hodnotových orientacích, ve způsobu života a v postojích) (**J.MUSIL 1996**).

C.A.DOXIADIS (1969) píše, že urbanizační proces vede k přeměně prostředí, čímž se liší od **J.MUSILA (1996)**, který jej popisuje jako přeměnu celé společnosti.

Dalším geografem, který se zabýval pojmem urbanizace, je **O.MULÍČEK (2008)**, jež definuje urbanizaci jako změnu sociálně-prostorových forem společnosti v důsledku společenské modernizace. **O.MULÍČEK (2008)** stejně jako **J.MUSIL (1996)** nahlíží na tento proces mnohostranně. **O.MULÍČEK (2008)** vyčleňuje ekonomickou stránku urbanizace, která se projevuje snižováním počtu zaměstnaných v primárním sektoru, demografickou stránku, což představuje zvyšování podílu městského obyvatelstva, sociální stránku, jež je charakteristická změnami ve způsobu chování, obyvatelstvo se „poměšťuje“, a prostorovou stránku, kde můžeme spatřit změny v uspořádání sídel, posunu městských jader apod..

Proces urbanizace a její dopady jsou definovány i v publikacích **P.HORSKÉ, E.MAUERA, J.MUSILA (2002)**, **M.ŠIMON (2006)**, či ze zahraničních zdrojů **I.KÚHN, S.KLOTZ (2006)** nebo **M.L.MCKINNEY (2006)**.

D.POSOVÁ a L.SÝKORA (2011) vydali v časopise GEOGRAFIE článek Urbanizace a suburbanizace v městských regionech Prahy a Vídně: Strukturální rozdíly v podmínkách odlišných politicko – ekonomických režimů. V tomto článku hodnotí urbanizační procesy v metropolitních regionech Prahy a Vídně v období před pádem a po

pádu železné opony v letech 1980 – 2001. V 80. letech byly mezi městy zásadní odlišnosti – Praha se rozvíjela koncentrovanou formou na okrajích intravilánu kompaktního města při stagnaci zázemí města, naopak Vídeň se prosazoval proces suburbanizace, který vedl k pozvolnému růstu významu příměstské zóny. V dnešní době roste zázemí Prahy dokonce rychleji než zázemí Vídně. Urbanizace jádra ve Vídni je významnější než v Praze, avšak suburbanizace zázemí je významnější v Praze než ve Vídni.

D.POSOVÁ a **L.SÝKORA (2011)** se zabývají také urbanizací také ve sborníku GEOGRAFIE ve svém článku Formy urbanizace: kritické zhodnocení modelu stádií vývoje měst a návrh alternativní metody klasifikace forem urbanizace. Tento článek ukázal na vnitřní rozpory modelu stádií vývoje stáří měst dle van den Berga, které se projeví při jeho využití v empirickém hodnocení forem urbanizace městských regionů, především ve specifických situacích, ke kterým dochází v případech, kdy se podíl jádra a zázemí na městském regionu značně liší a zároveň se výrazně liší pořadí obou částí městských regionů z hlediska tempa (výše) růstu. I přesto označují van den Bergovu teorii za výbornou myšlenku, která však nebyla precizně dopracována do podoby, která by umožnila jednoznačnou a bezchybnou operacionalizaci v empirickém výzkumu městských regionů. Dokázali, že pro klasifikaci forem urbanizace městských regionů jsou důležité 2 procesy – růst/pokles celého regionu a centralizace/decentralizace uvnitř městského regionu. Jejich vzájemná kombinace umožňuje jednoznačné zařazení každého městského regionu do jednoho ze 4 typů urbanizačních procesů (urbanizace, suburbanizace, desurbanizace, reurbanizace).

2.1.4 Suburbanizace

Suburbanizace se projevuje ztrátou počtu obyvatel v největších městech, ale rostou jejich satelity a postupně též menší města v urbanizačních koridorech mezi hlavními metropolemi (**K.MAIER 2000**).

Suburbanizace lze definovat jako růst města prostorovým rozpínáním do okolní venkovské a přírodní krajiny. Suburbanizace je spojována s nižší hustotou osídlení, než existuje ve městě a rozvolněnou, řídkou, rozptýlenou či roztroušenou zástavbou. Suburbanizace s sebou přináší významné změny způsobu využití území – zemědělská výroba je postupně nahrazována bydlením i komerčními funkcemi, vedle rodinných domů se staví hypermarkety, velká nákupní centra a zakládají se industriální zóny se sklady, distribučními centry a výrobou (**L.SÝKORA 2003**).

Proces suburbanizace znamená přesun obyvatel, jejich aktivit a některých funkcí z jádrového města do zázemí. Jedná se o typický proces rozšiřování území města. Suburbánní rozvoj je charakterizován jako procesy, aktivity a jejich změny, které probíhají v zázemí měst, nejsou ovšem způsobeny primárně a nesouvisí s odlivem lidí, kapitálu, daní nebo funkcí z jádrových měst (**M.OUŘEDNÍČEK, J.TEMELOVÁ 2008**).

L.SÝKORA (2003) a **M.OUŘEDNÍČEK, J.TEMELOVÁ (2008)** definují suburbanizaci jako proces rozšiřování území města, avšak liší se v pohledu na jádrové město. **L.SÝKORA (2003)** píše, že se jádrová města vylidňují, veškerý obchod, služby a průmysl se přesouvá do zázemí měst. Naopak **M.OUŘEDNÍČEK, J.TEMELOVÁ (2008)** zastávají teorii, že suburbanizace nesouvisí s odlivem lidí a služeb z jádrových měst.

Dle **J.KUBEŠ (2009)** při suburbanizaci dochází k enklávovitému územnímu rozšiřování městské zástavby, městských obyvatel a městského způsobu života, eventuálně i ploch průmyslových výrobních zařízení městských služeb, do zázemí města, kde vznikají od kompaktní zástavby města oddělená, ale s městem dojížděkovými a dalšími vazbami propojená suburbanizovaná sídla, tzv.suburbia.

L.SÝKORA (2003) také definuje proces rezidenční suburbanizace, který je v dnešní době velmi významný. Rezidenční suburbanizace přispívá ke změně tradiční sociálně-prostorové struktury našich měst a jejich sídelních aglomerací, která se vyznačuje snižujícím se sociálním statusem obyvatelstva od centra směrem k okrajům. Předměstské zóny dnes migrací získávají vzdělané a příjmově silné obyvatelstvo a sociální status nově příchozích domácností a jejich způsob života ostře kontrastuje s původním obyvatelstvem. **J.KUBEŠ (2009)** nahlíží na rezidenční suburbanizaci obdobně jako **L.SÝKORA (2003)**. Rezidenční suburbanizace je charakteristická převahou zástavby městských rodinných domů vystavěných původně městskými obyvateli na okraji původně venkovských sídel ležících v zázemí města. Jsou s městem spjata intenzivními každodenními dojížděkovými vazbami a také infrastrukturně. Suburbánní migranti bývají příjmově či majetkově dobře zajištěni a mívají vyšší vzdělání.

Procesem suburbanizace se dále zabývají **P.PULDOVÁ, M.OUŘEDNÍČEK, K.SUSOVÁ (2011)**, či **M.OUŘEDNÍČEK (2007)**.

Suburbanizací a jejími dopady se věnují i články v Geografických rozhledech ročník 20 – Suburbanizace v České republice: aktéři suburbánního rozvoje (**M.OUŘEDNÍČEK 2011**), Únik z měst na venkov (**M.ŠIMON 2006**), Důsledky procesu

suburbanizace pro sociální a demografickou strukturu obyvatel suburbií (**P.PULDOVÁ, J.JÍCHOVÁ 2011**).

Ve svém článku Současné tendence vývoje obyvatelstva metropolitních areálů v Česku: dochází k významnému obratu? ve sborníku GEOGRAFIE se **Z.ČERMÁK, M.HAMPL** a **J.MÜLLER (2009)** se zabývají problémem suburbanizace. Dochází k myšlence, že zásadní společenské změny politického a ekonomického uspořádání české společnosti po r.1989 se projevily ve všech společenských sférách včetně socio - geografické organizace. Zahraniční migrace přispěla k obratu ve vývoji územní distribuce obyvatelstva a zajistila zvyšování podílu metropolitních areálů. Aktuální tendence v populačním vývoji metropolitních areálů je nezbytné posuzovat i v kontextu dlouhodobých procesů územní distribuce. Po klasické urbanizaci nastupuje fáze metropolizace, která zahrnuje i suburbanizaci a je spojena s rozvojem postindustriálních forem vývoje, se změnami kvalitativní diferenciací a vztahové organizace. Migrace obyvatelstva tedy ztrácí původní funkci (polarizační) a nabývá funkce integrační. Disproporce v územním rozložení potřeb a zdrojů, pracovních sil, ale i nezaměstnanosti, příjmech obyvatelstva budou sníženy díky geografické difúzi ekonomického růstu a brzkému přechodu z divergenční do konvergenční fáze regionálního rozvojového cyklu na celostátní úrovni.

Suburbanizace významně působí na změny land use a land cover. Díky novým výstavbám se mění ráz krajiny a její využití. Zemědělské plochy se parcelují, aby se mohly prodat k výstavbě nových domů. S procesem suburbanizace mizí zemědělská půda, lesy, vznikají nové obytné zóny a s tím spojené změny v infrastruktuře, obchodních a průmyslových zónách.

2.2 Regionální literatura

Nejvíce informací o městě Pelhřimově a jeho nejbližším okolí rozebírá kniha Pelhřimovsko (**KOLEKTIV AUTORŮ 2000**). Zabývá se především fyzicko-geografickými poměry, historií území, obyvatelstvem, zemědělstvím, průmyslem, cestovním ruchem a dalšími charakteristikami Pelhřimovska.

Další zmínky o Pelhřimově můžeme nalézt v knihách Dějiny královského města Pelhřimova a jeho okolí (1927-1970), kterou sepsal **J.DOBIÁŠ**, či Okres Pelhřimov (**M.JIRKŮ 1999**), Druhá světová válka na okrese Pelhřimov – Vlastivědný sborník

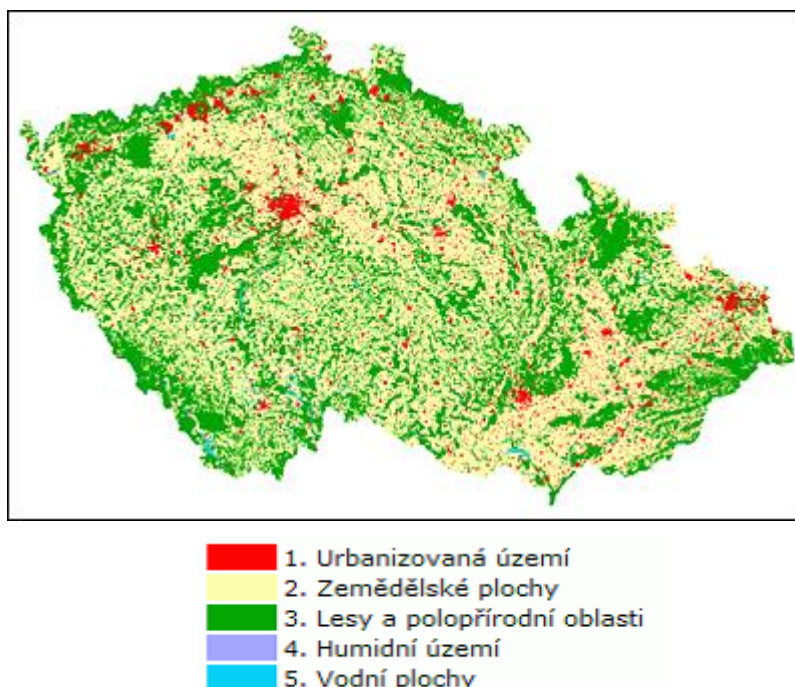
Pelhřimovska, č.10 (**V.KAMENÍK, 1999**), Pelhřimovsko ve druhém tisíciletí (**KOLEKTIV AUTORŮ, 2000**), Z historie kartáčnického průmyslu v Pelhřimově – Vlastivědný sborník Pelhřimovska, č.5 (**H.KUBÍČEK, 1994**), Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku (**K.KUČA, 2000**), Pelhřimov (**K.POLESNÝ, Z.WIRTH, 1911**), Řemesla a řemeslníci na Pelhřimovsku do poloviny 20.století (1999).

Město Pelhřimov má i svůj Strategický plán rozvoje města (**VESELÝ A KOL. 2004**), Udržitelný rozvoj města Pelhřimova (**DHV CR 2012**), Regulační plán MPR Pelhřimov (**MATOUŠEK 2008**).

3. METODIKA A POSTUP PRÁCE

Prvním krokem bylo prostudování celého zájmového území za účelem vymezení urbánního a suburbánního prostoru Pelhřimova. Za tímto účelem následoval terénní průzkum území v několika vlnách. Po předchozím prostudování získaných územních plánů obcí z 90.let 20.století a výsledků terénního výzkumu byly zaznamenány rozdíly ve využití krajiny. Následovaly konzultace na Stavebním úřadu města Pelhřimova s Ing. Františkem Součkem o současných územních plánech a konzultace s vedoucím Katastrálního úřadu v Pelhřimově Ing. Jaroslavem Kostkou o vymezení katastrálního území daných obcí. Následně byla vytvořena legenda (tzv. mapový klíče), dle kterého bylo řešené území později analyzováno a vyhodnocováno. Základní funkční typologie ploch v katastru Pelhřimova a jeho suburbánních sídel je založena na metodice programu CORINE Land Cover (dále pouze CLC), jejíž základní hierarchie tříd má 3 úrovně:

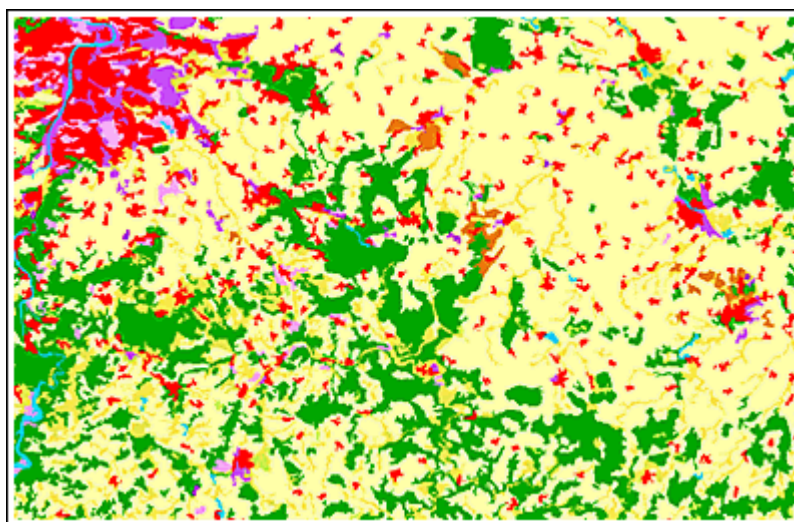
Úroveň 1 je uzpůsobena pro mapy měřítek menších než 1:1 000 000, což znamená, že tyto mapy budou méně podrobné. Tato úroveň obsahuje 5 tříd a využívá se především pro zobrazení území kontinentů nebo celých států. (Obr. č. 1)

Obr. č. 1: Ukázka mapy CLC úrovně 1. se seznamem tříd, které se vyskytují na území ČR

Zdroj: www.cenia.cz (2011)

Úroveň 2 je vhodná pro mapy s měřítkem 1:1 000 000 – 1:500 000 a rozděluje se na 15 tříd, na území České republiky se jich vyskytuje 13. Jejich číslování udává, pod kterou z kategorií 1.úrovně se daná třída zařazuje. Tato úroveň zobrazuje území velikosti např. kraje, či okresu. (Obr. č. 2)

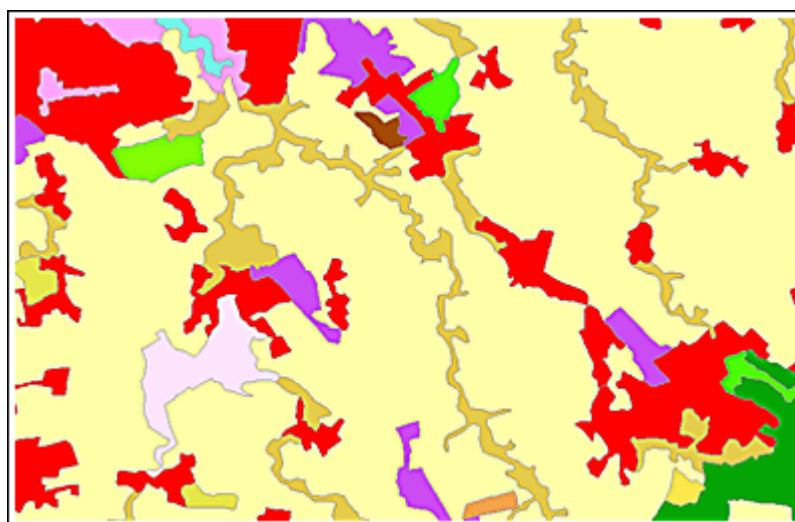

	1.1. Obytné plochy
	1.2. Průmyslové a obchodní zóny, komunikační síť
	1.3. Doly, skládky a staveniště
	1.4. Plochy umělé, nezemědělské zeleně
	2.1. Orná půda
	2.2. Stálé kultury
	2.3. Pastviny
	2.4. Různorodé zemědělské plochy
	3.1. Lesy
	3.2. Plochy s křovinnou a travnatou vegetací
	3.3. Otevřené plochy s malým zastoupením vegetace nebo bez vegetace
	4.2. Vnitrozemská humidní území
	5.1. Pevninské vody

Obr. č. 2: Ukázka mapy CLC úrovně 2. se seznamem tříd, které se vyskytují na území ČR

Zdroj: www.cenia.cz (2011)

Úroveň 3 je účelná pro měřítka 1:100 000, obsahuje celkem 44 tříd. Z této úrovně se 28 tříd nalézá na území České republiky. Je vhodná na zobrazení území o velikosti např. ORP nebo obce. (Obr. č. 3)

	1.1.1. Souvislá městská zástavba
	1.1.2. Nesouvislá městská zástavba
	1.2.1. Průmyslové a obchodní areály
	1.2.2. Silniční a železniční síť s okolím
	1.2.3. Přístavy
	1.2.4. Letiště
	1.3.1. Oblasti současné těžby surovin
	1.3.2. Haldy a skládky
	1.3.3. Staveniště
	1.4.1. Městské zelené plochy
	1.4.2. Sportovní a rekreační plochy
	2.1.1. Nezavlažovaná orná půda
	2.2.1. Vinice
	2.2.2. Sady, chmelnice a zahradní plantáže
	2.3.1. Louky a pastviny
	2.4.2. Směsice polí, luk a trvalých plodin
	2.4.3. Zemědělské oblasti s přirozenou vegetací
	3.1.1. Listnaté lesy
	3.1.2. Jehličnaté lesy
	3.1.3. Smíšené lesy
	3.2.1. Přírodní louky
	3.2.2. Stepi a křoviny
	3.2.4. Nízký porost v lese
	3.3.2. Skály
	4.1.1. Mokřiny a močály
	4.1.2. Rašeliniště
	5.1.1. Vodní toky
	5.1.2. Vodní plochy

Obr. č. 3: Ukázka mapy CLC úrovně 3. se seznamem tříd, které se vyskytují na území ČR

Zdroj: www.cenia.cz (2011)

Z tohoto představeného projektu (CORINE Land cover) vychází i mapový klíč, který byl použit jako vzor k legendě územního plánu města Pelhřimova a byl dán k dispozici pro zpracování této bakalářské práce, nyní přístupný i na internetových stránkách města Pelhřimova. Legenda byla však pro potřeby této práce zjednodušena a pozměněna, poněvadž tento program CORINE vychází především s pojmu land cover, ale územní plán pracuje hlavně s pojmem land use.

Jednotlivé kategorie jsou charakterizovány následovně:

A) Území s kolektivním charakterem bydlení

Převaha obytných činností ve více podlažních zástavbách, např. panelové domy, bytové domy, které mohou být doplněny o činnosti a zařízení poskytující služby zdravotní, sociální, vzdělávací, kulturní, sportovní a infrastrukturní, ale nesmí překračovat místní význam v dané lokalitě

Jsou sem zařazeny i centra města

B) Území s individuálním charakterem bydlení

Převaha obytných činností v individuálních domech, např. vily, rodinné domy (max. 2 patra nad zemí), kde většina má zahradu, či prostor před domem, který je pro veřejnost nepřístupný

Přípustné jsou činnosti a zařízení, která poskytují služby zdravotní, sociální, vzdělávací, kulturní, sportovní a infrastrukturní, ale nesmí překračovat místní význam v dané lokalitě

C) Území pro bydlení venkovského charakteru

Převaha obytných činností v domech venkovského typu, kde základní funkce bydlení bývá doplněna jinými činnostmi, např. pěstování zeleniny a ovoce, chov užitkových zvířat, které jsou pro vlastní účely rodiny

Dále mohou být připojeny vedlejší stavby, např. stodola, které se základními objekty bezprostředně funkčně souvisí za účelem např. zemědělství, a větší, veřejnosti nepřístupné zahrady

Přípustné jsou činnosti a zařízení, která poskytují služby zdravotní, sociální, vzdělávací, kulturní, sportovní a infrastrukturní, ale nesmí překračovat místní význam v dané lokalitě

D) Území pracovních aktivit

Tyto plochy jsou určeny pouze pro umístění průmyslových podniků, výrobních provozoven, skladů a skladovacích ploch, jsou zde umístěny i zařízení pro obchod a administrativu

Přípustné je služební bydlení, které ale souvisí s provozem

Dále jsou zde zařazeny centra služeb, školy, úřady...

E) Území pro sport a rekreaci

Zahrnují pozemky určené pro sportovní činnost a pro provozování sportovních komplexů a sportovišť organizované tělovýchovy, např. fotbalová hřiště, hokejové stadiony, tenisové kurty apod.

Dále zahrnují pozemky pro rekreaci a sport, pozemky dalších staveb a zařízení, které souvisejí s rekreací, např. veřejné prostranství občanského vybavení, veřejná tábořiště, přírodní koupaliště, dětská hřiště, rekreační střediska apod.

F) Území ostatní zeleně

Zahrnují především veřejně přístupné pozemky parků a parkově upravených ploch, přírodně blízké prostory, zalesněná území, která mají menší rozměry a neplní funkci lesa, pásy stromů, stromy při březích vodních toků (vodních ploch) apod.

Tyto plochy jsou nezastavitelné

G) Území pro dopravu

Zahrnuje parkoviště, garážové stání, benziny apod.

H) Území vodní a vodohospodářské

Řadíme sem vodní plochy jako rybníky a vodní nádrže, ale i propojovací kanály

Mezi vodní toky považujeme řeky a potoky

Na těchto územích platí určité zvláštní režimy využití půdy z důvodů ochrany proti povodním

I) Území zemědělských aktivit a výroby

Zde jsou zahrnuty všechny činnosti, děje a zařízení zemědělské výroby a zemědělských provozů, např. zahradnické areály, pěstitelské a chovatelské areály

Dále sem začleňujeme i stavby a zařízení zemědělských provozoven, zpracovatelské provozovny zemědělských podniků, přípustné mohou být i služební bydlení, které souvisí s provozem

J) Území zemědělského půdního fondu, jenž není součástí zastavitelných ploch

Do této třídy patří plochy, které slouží k hospodaření se zemědělskou půdou a s činnostmi s ní související, a proto jsou nezastavitelná, výjimku tvoří jednotlivé stavby pro potřeby zemědělské výroby

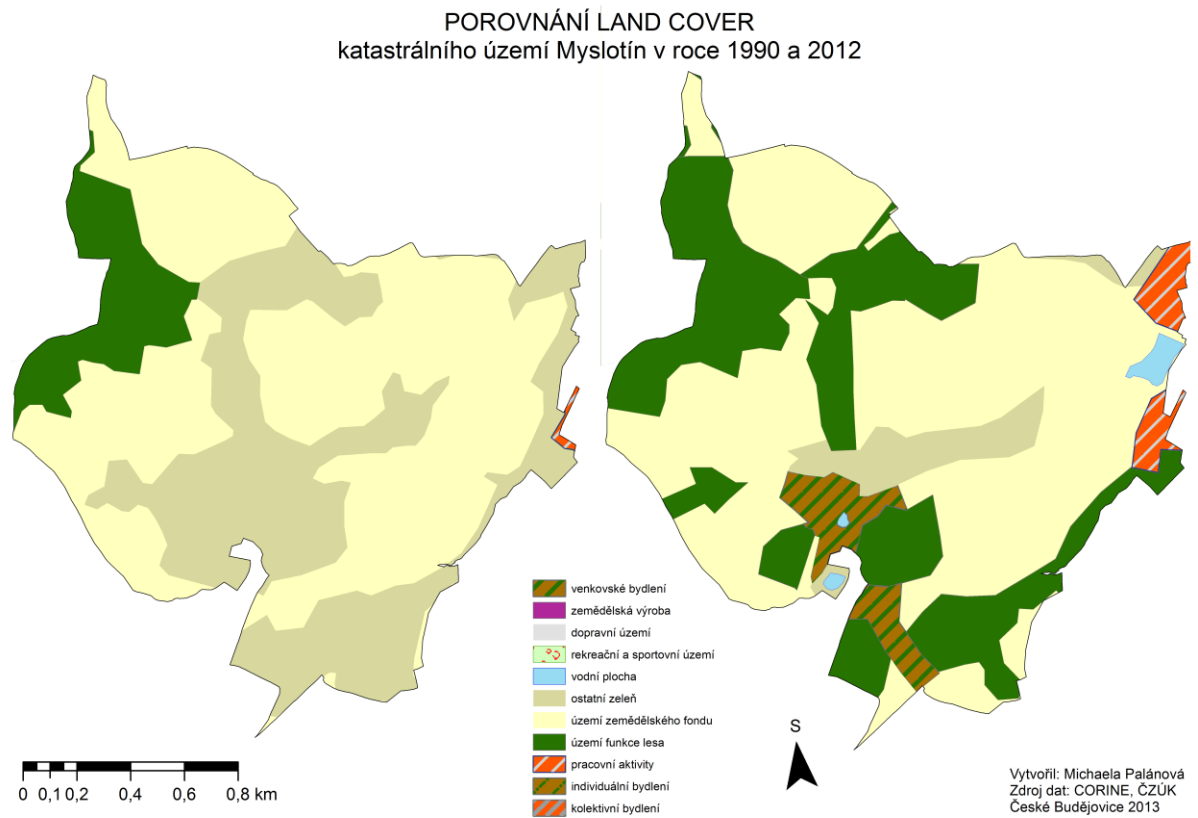
Zahrnuje tedy ornou půdu, trvalé kultury (např. sady), trvalé travní porosty(např.louky, pastviny)

K) Území lesní

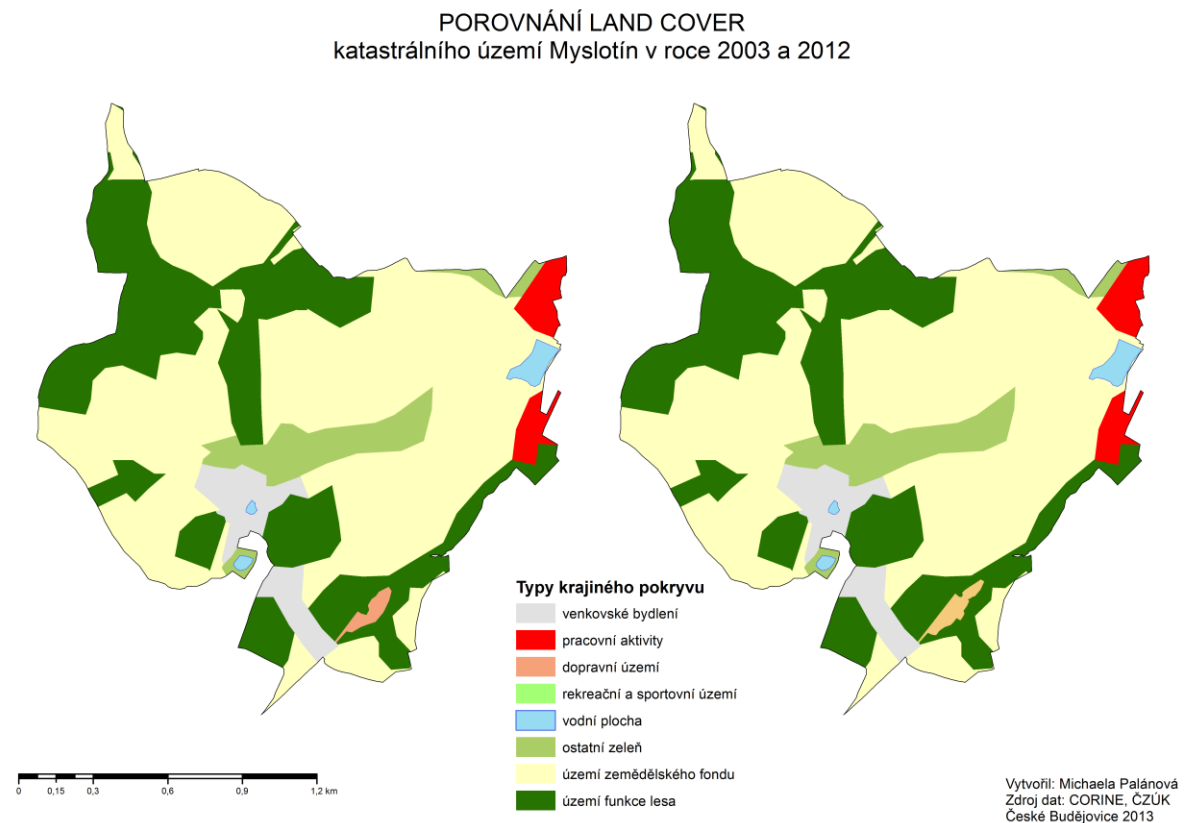
Zahrnuje větší zalesněné plochy a nerozlišuje se typ lesa

Všechny mapy použité v této kvalifikační práci byly vytvořeny v programu ArcGIS 9.3 – ArcMap a ArcCatalog a byl jim přiřazen souřadnicový systém Křovák East North. Pro řešení této práce bylo důležité zobrazit porovnání land cover/ land use v 90. letech a v roce 2012. Tento program však land cover v roce 1990 velmi zkresluje. Z tohoto důvodu byl pro porovnání vybrán rok 2003. Pokud vezmeme porovnání těchto dvou roků (2003, 2012), nezaznamenáváme tak velké změny, ale je vhodnější než již zmiňovaný rok 1990. Pro příklad je zde zobrazena mapa Porovnání land cover katastrálního území Myslotín 1990 a 2012 a mapy Porovnání land cover katastrálního území Myslotín 2003 a 2012.

Obr. č.4 Porovnání land cover katastrálního území Myslotín v roce 1990 a 2012

Obr. č.5 Porovnání land cover katastrálního území Myslotín v roce 2003 a 2012

4. VYMEZENÍ A CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ

4.1 Vymezení území

Řešené území předkládané bakalářské práce se nachází v kraji Vysočina, v okrese Pelhřimov a v ORP (obec s rozšířenou působností) Pelhřimov.

Prvním úkolem bylo vymezit urbánní prostor města Pelhřimova. Před vymezením tohoto prostoru byly podrobně prostudovány mapy z devadesátých let a následoval terénní průzkum Pelhřimova, na základě kterého byl určen urbánní prostor Pelhřimova. V jižní části města se nachází průmyslová zóna, kde se především rozkládají podniky lehkého průmyslu a kterou lze považovat za jižní urbánní pás Pelhřimova. Nachází se v prostoru nad silnicí č. 112, která směřuje k obci Rynárec. V západní části města je určeno urbánní území Pelhřimova prostorem strojírenského závodu Agrostroj, zahrádkářskou osadou u rybníka Stráž a prostorem, který se nalézá severně nad ulicí Vlášnická. Severní urbánní část Pelhřimova je vymezena obchodní zónou, kde se nachází např. potravinářské obchody, čerpací stanice, či prodejna automobilů, a dále se táhne podél silnice č.34, tzv. Humpolecké. Nejvíce se rozvíjející urbánní částí města Pelhřimova je východní část, která se rozrůstá z důvodu nové zástavby města rodinnými domy.

Vymezením suburbánního území se zabývá **Kubeš (2009)**, dle kterého jsem se také inspirovala. Suburbánní prostor Pelhřimova jsem vymezila na základě dojížděkového času a dojížděkové vzdálenosti do centra. Dojezd do Pelhřimova max. do 7 minut a vzdálenost max. do 5 km. Po tomto určení byly vybrána obce Dubovice, Hodějovice, Chválov, Kojčice, Krasíkovice, Myslotín, Olešná, Pavlov, Putimov, Radětín, Rynárec, Řemenov, Skrýšov, Služátky, Starý Pelhřimov, Vlášnice, Vokov.

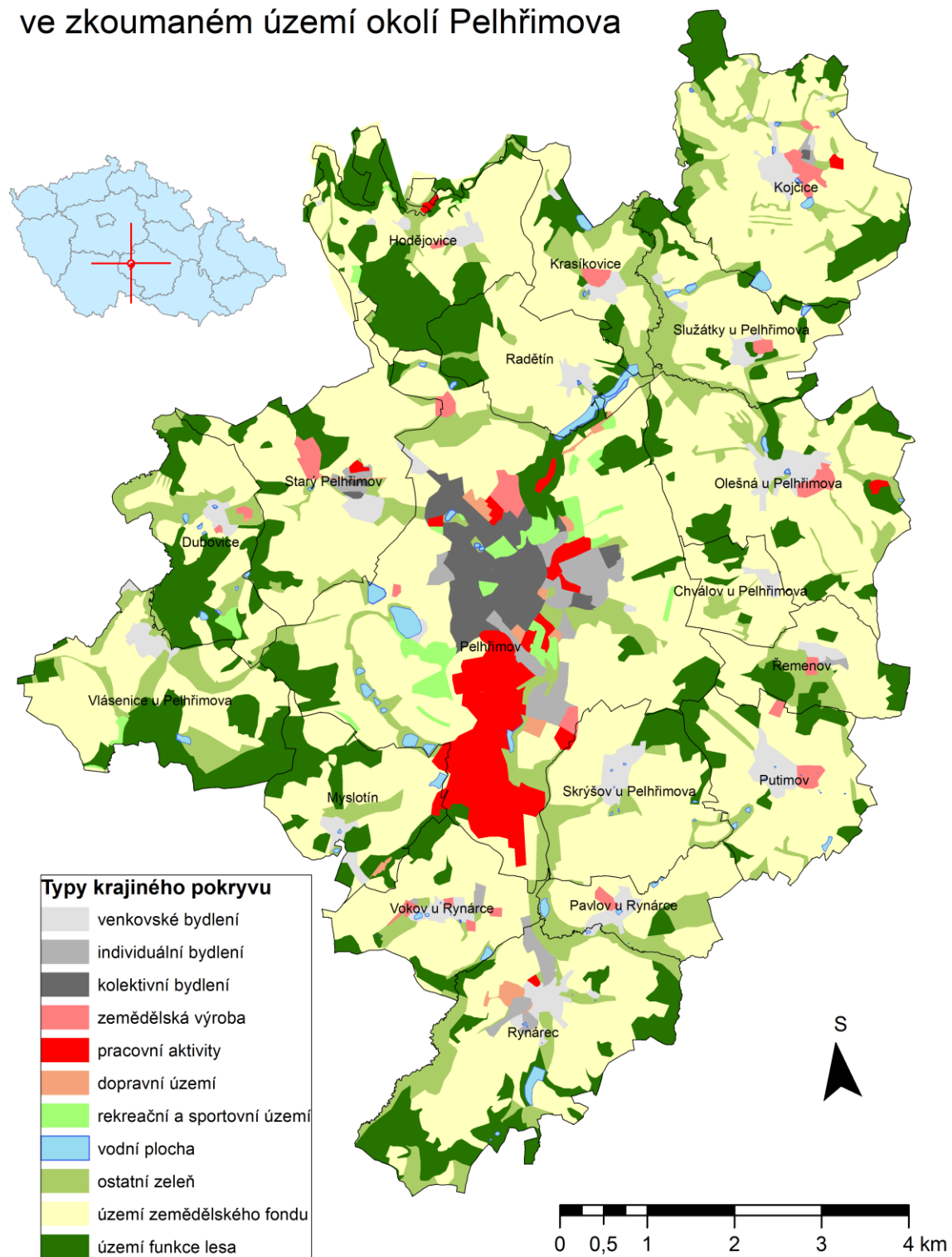
Tabulka č.1 Seznam obcí vymezeného katastrálního území a jejich rozloha (ha)

NÁZEV OBCE	ROZLOHA (ha)
Pelhřimov	9 572
Dubovice	303
Hodějovice	387
Chválov	118
Kojčice	598
Krasíkovice	222
Myslotín	277
Olešná	1 273
Pavlov	174
Putimov	321
Radětín	257
Rynárec	598
Řemenov	197
Skrýšov	333
Služátky	287
Starý Pelhřimov	444
Vlásenice	416
Vokov	266

Zdroj: upraveno autorkou dle SWOT analýz ^[4]

Obr. č.6 Vymezení a land cover v roce 2012 ve zkoumaném území okolí Pelhřimova

LAND COVER V ROCE 2012 ve zkoumaném území okolí Pelhřimova

Vytvořil: Michaela Palánová; Zdroj dat: ČÚZK, ArcCR 500; České Budějovice 2013

4.2 Fyzicko – geografická charakteristika

Geologie a geomorfologie

Řešené území se rozkládá v oblasti mírně zvlňené Křemešnické vrchoviny o průměrné nadmořské výšce 550 – 600 m n. m. (nejvyšší vrchol Křemešník 765 m n. m.). Neboť územím prochází hlavní evropské povodí, georeliéf se sklání mírně k severozápadu a jihovýchodu (M.JIRKŮ 1999). V geomorfologickém členění (DEMEK a MACKOVČIN 2006), viz. Tab.1, dané území spadá do oblasti Českomoravská vrchovina, celku Křemešnická vrchovina.

Tabulka č.2 Geomorfologické členění

<u>Systém</u> : hercynský
<u>Subsystem</u> : Hercynská pohoří
<u>Provincie</u> : Česká Vysočina
<u>Subprovincie</u> : Česko – moravská
<u>Oblast</u> : Českomoravská vrchovina
<u>Celek</u> : Křemešnická vrchovina

Zdroj: upraveno autorkou dle **DEMEK a MACKOVČIN (2006)**

Reliéf má převážně charakter členité pahorkatiny, jejíž výšková členitost je 100 - 150 metrů, avšak na tektonicky vyzdvižených krátech má charakter členité vrchoviny s výškovou členitostí 200 - 250 metrů. Na kopcích, jež jsou tvořeny z odolných hornin (ortoruly, žuly), nalezneme skalní útvary, mrazové sruby s balvanitými proudy (např. Křemešník). Na povrchu se vyskytují kamenité svahy, drobné rašeliny a náslatě, výjimečně terciární štěrkopísky (CULEK A KOL. 1996).

Pelhřimov leží z regionálně geologického hlediska ve střední části českého moldanubika. Nejrozšířenější horninou jsou různé typy rul. Vyskytují se zde především ruly s biotitem, plagioklasem a sillimanitem. Ruly jsou v různém stupni migmatizované a často přecházejí do migmatitů. Pro Pelhřimovsko je typická přítomnost dvou typů zrudnění – polymetalických žil (s olovem, zinkem a stříbrem) a křemenných žil se zlatem. Z minerálů rudných žil se objevuje především pyrit, sfalerit, galenit, pyrhonit, chalkopyrit, tatraedit a arzenopyrit, méně je zastoupen křemen a uhličitany (dolomit, siderit, kalcit) (**J.SVOBODA 1990**).

Klima

Z klimatologického hlediska se Pelhřimov nachází v mírném přechodném klimatickém pásu s převládajícími oceánskými prvky. Dle **QUITTA (1971)** je klima ve zkoumaném území převážně homogenní. Oblasti ležící v nižších nadmořských výškách patří do klimatické oblasti mírně teplé MT5, ve středních nadmořských výškách do MT3 a nejvyšší kopce do chladné oblasti CH7. Dle **CULEK A KOL. (1996)** je podnebí ovlivněno nadmořskou výškou a lze ho označit za mírně teplé, místy chladnější, středně vlhké. ³Průměrný roční úhrn srážek činí 843 mm (r. 2010). Ve srovnání s průměrným ročním úhrnem srážek v České republice, který je 867 mm (r. 2010), je dané území mírně podprůměrné. Průměrná roční teplota vzduchu je 6,9 °C (r. 2010), avšak průměrná roční teplota vzduchu v České republice je 7,2 °C, což potvrzuje pravidlo, že Pelhřimov leží v mírně teplé podnebné oblasti. Díky převládajícím západním větrům, členitosti terénu a absenci velkých průmyslových aglomerací, nedochází k častým inverzím.

Půdy

V nižších oblastech zkoumaného území převládají kyselé kambizemě, které jsou typické svým nižším obsahem humusu a vznikaly postupným zvětráváním na podkladě rulové, částečně žulové horniny. Tyto půdy jsou méně úrodné, a proto jsou pro zemědělské využití vápněny a hnojeny. Zdejší půdy jsou převážně mělké a velmi skeletovité s vrstvou ornice 18 – 25 cm hlubokou. Zvětraliny rul a žul mají většinou lehký nebo středně těžký, dobře propustný substrát, který má schopnost zadržovat srážkovou vodu a využít ji pro zásobení vegetace (**TOMÁŠEK 2000**). Na skalách a sutích jsou vyvinuty rankery.

---

³ Následující údaje o srážkách a teplotách vzduchu jsou převzaty z meteorologické stanice Košetice, které leží severozápadně v katastru Pelhřimova.

V plochých sníženinách se v menší míře vyskytují pseudogleje (**CULEK A KOL. 1996**). Charakter zemědělské výroby je určen nadmořskou výškou a půdními typy. Zemědělská půda v řešeném území je řazena do bramborářské výrobní oblasti. V daném území se vyskytuje subtyp bramborářsko – žitný, který se vyskytuje především severně od Pelhřimova, a subtyp bramborářsko – ovesný, jenž je typický pro území jižně od Pelhřimova ve vyšších nadmořských výškách (**KVĚTOŇ 1997**).

Vodstvo

Pelhřimovsko je z hydrologického hlediska velmi významné z důvodu průchodu hlavního evropského rozvodí, které prochází východně od Pelhřimova (odděluje úmoří Severního a Černého moře). Většina vodních toků se však v řešeném území vlévá do Severního moře. Pelhřimovem protéká řeka Bělá (131 km², 20,1 km), která pramení nedaleko obce Veselá. Pravými přítoky Bělé jsou Nemojovský potok a říčka Olešná, levostranný významnějším přítokem je Vlášnický potok. V blízkosti obce Krasíkovice (cca 5 km od Pelhřimova) se řeka Bělá vlévá do řeky Hejlovky, která ústí do Sedlické přehrady a odtud se nazývá Želivka. Délka toku Želivky je 93,6 km a její plocha povodí je 1 189 km². Protože je řeka Bělá součástí zdroje pitné vody pro hlavní město Prahu (vtéká se do Želivky – nádrž Švihov), byly v 70. a 80. letech na ní (cca 1 km od Pelhřimova) vybudovány dvě odkalovací nádrže (**HYDROLOGICKÉ POMĚRY ČSSR 1965**). V zastavěné části města se rozkládají tři rybníky, jsou to Strachovské rybníky a největší z nich rybník Moučka. V blízkosti Pelhřimova můžeme najít i další rybníky, např. Stará a Nová Medenice, Vlášnický rybník, Kulíkův rybník.

Biota

Zkoumané území leží v mezofytiku⁴ a zaujímá západní polovinu fyto geografického okresu 67. Českomoravská vrchovina. V minulosti zde převládaly kyselé bučiny, květnaté bučiny a acidofilní doubravy, které jsou dnes nahrazeny loukami a pastvinami (**CULEK A KOL. 1996**).

Pro Pelhřimovsko jsou typické mělké kotliny obklopené zalesněnými vrchy. Současný charakter vegetace je ovlivňován intenzivním zemědělským a lesnickým hospodařením. Dnešní skladba lesního porostu se skládá převážně ze smrku (*Picea*), v menší míře se vyskytuje borovice (*Pinus*). Ve smrkových monokulturách je velice chudé bylinné patro, které je tvořeno především borůvkou (*Vaccinium myrtillus*), metličkou

---

⁴ Mezofytikum – přechod mezi teplomilnou a chladnomilnou květenou.

křivolakou (*Avenella Flexuosa*), ostřicí (*Carex*), bikou chlupatou (*Luzula pilosa*), pstročkem dvoulistým (*Maianthemum bifolium*) a šťavelem kyselým (*Oxalis Acetosella*). Vy vyšších polohách nalezneme papratku samičí (*Athyrium felix-femina*), či kozlíka lékařského (*Valeriana officinalis*). V nižších polohách se zachovala společenstva potočních niv, kde roste dub (*Quercus*), jasan (*Fraxinus*), buk (*Fagus*), smrk (*Picea*), jedle (*Abies*) atd. V porostech vodních a vlhkomilných rostlin převládá rákos (*Phragmites*), třtiny (*Calamagrostis*), ostřice (*Carex*), orobinec (*Typha*), d'áblík bahenní (*Calla palustris*), rosnatka okrouhlolistá (*Drosera rotundifolia*) a další druhy. Společenstva luk a pastvin ovlivňují lidé kosením a pastvou. K nejvýznamnějším druhům rostlin, které se zde nalézají, je hořeček český (*Gentianella praecox bohemika*), jenž patří mezi kriticky ohrožené druhy (A.ČÁBERA 1969).

V dané lokalitě se vyskytuje běžná hercynská fauna, která je zkulturněná, místy nalezneme fragmenty hercynských bučin. Vodní toky nižšího řádu náleží do pstruhového pásma. Významnými druhy zde žijících jsou ježek západní (*Erinaceus europaeus*), tetřívka obecná (*Tetrao tetrix*), ještěrka živorodá (*Zootoca vivipara*), okáči (*Maniola jurtina*), hnědásek (*Euphydrias*), zmije obecná (*Vipera berus*), užovka obojková (*Natrix natrix*) a další. Je zde zaznamenán výskyt ohrožených savců – vydry říční (*Lutra lutra*), netopýra velkého (*Myotis myotis*), olše lískového (*Ciboria coryli*) a koncem devadesátých let byl zaznamenán i výjimečný výskyt ryse ostrovida (*Lynx lynx*) (CULEK A KOL. 1996).

Ochrana přírody a krajiny

Na daném území se nerozkládá žádné velkoplošné chráněné území, naopak maloplošných zde najdeme několik. Město Pelhřimov je městskou památkovou rezervací. Tato rezervace byla vyhlášena díky historickému jádru města Pelhřimova. Na Masarykově náměstí nalezneme měšťanské domy, které byly postaveny především v renesančním stylu a ke kterým patří i podloubí, jenž vede kolem poloviny tohoto náměstí. Vedle renesance zde zdobí několik domů secesní styl, kubismus a jednu vilu i funkcionalismus.

V nedalekém okolí se nachází Jankovský potok (katastr obce Zachotín), který byl vyhlášen národní přírodní památkou a je také řazen do evropského systému chráněných území ⁵NATURA 2000. Tento potok je přirozeně meandrující tok, okolo kterého se

---

⁵ NATURA 2000 = soustava chráněných území evropského významu. Cílem je zabezpečit ochranu těch druhů, rostlin a typů stanovišť, které jsou z evropského pohledu nejcennější, nejvíce ohrožené, vzácné či omezené svým výskytem jen na určitém území. V čele NATURA 2000 stojí dva nejdůležitější předpisy EU na ochranu přírody: směrnice 2009/147/ES O ochraně volně žijících ptáků („směrnice o ptácích“) a směrnice

vyskytují více či méně přirozenými společenstvy luční a rašelinné vegetace. Nalezneme zde i významnou lokalitu kriticky ohroženého živočišného druhu. Tato oblast je významná i z vodohospodářského hlediska, poněvadž Jankovský potok pramení na evropském rozvodí.

V blízkosti Pelhřimova se rozkládá i zdejší nejznámější přírodní rezervace poutní místo Křemešník. V oblasti Křemešníka nalezneme komplex acidofilních a květnatých bučin, suťových lesů, štěrbínové vegetace skal a drolin na silikátových půdách podhorského a horského stupně s výskytem zvláště chráněných druhů. Nedaleko Pelhřimova protéká Kladinský potok, který je označen za přírodní památku díky přirozeně meandrujícímu toku s okolními vlhkými loukami a remízky nad rybníkem Horní Kladiny.

4.3 Sociálně – geografická charakteristika

Obyvatelstvo

Počet obyvatel se za posledních 20 let příliš nezměnil, protože poloha města není příliš výhodná, nenajdeme zde velké průmyslové podniky a fyzicko-geografické podmínky nejsou také vyhovující. Počet obyvatel podle ČSÚ k roku 2010 je 16 656 a k roku 1991 16 480 (i s obcemi, které spadají pod správu Pelhřimova). Počet žen je téměř shodný s počtem mužů, i když nepatrně převládají ženy. Nejvíce lidí je ve věkové skupině 15 - 64 let, tj. 11 782, a věková skupina 65+ mírně převládá nad skupinou 0 – 14 let, a proto obyvatelstvo na Pelhřimovsku stárne. Průměrný věk v řešeném území činí 41 let se stoupající tendencí, což je typické téměř pro celou Českou republiku.

Přirozený přírůstek v daném území je prozatím kladný, což je zapříčiněno vyrovnáním počtem narozených dětí ku počtu zemřelých a především počtem přistěhovalých cizinců z řad Slováků, Ukrajinců a Vietnamců. Pelhřimovsko, jako i celý kraj Vysočina, je charakteristické vysokou mírou věřících (45%). Převládá zde římskokatolická církev, na druhém místě se nachází českobratrská církev evangelická. V oblasti vzdělání je zde velká skupina lidí, kteří mají výuční list (37%), následuje skupina lidí, kteří své studium ukončili maturitou (32%), avšak najdeme zde i velké procento lidí, kteří dosáhli pouze základního vzdělání (17%). V posledních letech stoupá lidí vysokoškolsky vzdělaných, které činí okolo 10% (LELIGDONOVÁ 2009).

92/43/EHS O ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin („směrnice o stanovištích“)

Průmysl a zaměstnanost

Nejvíce lidí na Pelhřimovsku (podle jednotlivých hospodářských odvětví) je zaměstnáno v sekundéru, především tedy v průmyslu, kde působí 34% ekonomicky aktivních. Následuje terciér se 30,1% a nejméně ekonomicky aktivních pracuje v priméru. Míra registrované nezaměstnanosti činí v Pelhřimově k roku 2010 9,2%, ale podle posledních informací pomalu klesá. Největšími zaměstnavateli v posledních letech jsou AGROSTROJ Pelhřimov (výroba zemědělských strojů a jejich součástí), Nemocnice Pelhřimov, Spojené kartáčovny (výroba kartáčů, štětců...), UNICLEAN (uklízecí firma), SITO (výroba mycích pomůcek), ADÉLKA (pekárna) a AGOS (stavební firma). Potravinářský průmysl je zde ještě reprezentován pivovarem Poutník, mlékárnou (pobočka Madety), či škrobárnou.. Dalšími průmyslovými podniky jsou FiaProTeam, Kana, DUP, kteří představují spotřebitelský průmysl (výroba kartáčů, válečků atd.) nebo NEZA (výroba nerezových produktů pro gastronomii, zdravotnictví a stavebnictví) **(LELIGDONOVÁ 2009)**.

Zemědělství

Zemědělství patří ve zkoumaném území k nejdůležitějším zdrojům obživy obyvatelstva. Charakter zemědělské výroby byl ovlivněn především přírodními podmínkami. V minulosti byla tato závislost mnohem větší než dnes. V rámci rozdělení Čech podle typu zemědělské výroby náleželo Pelhřimovsko k oblasti dobytkařsko – obilného typu, což je především území rozprostřené ve vyšších polohách, a k oblasti extenzivně obilnářského typu, které je rozloženo v nižších polohách. Modernizace zemědělské výroby (19. / 20. století) nepřinesl změnu v charakteru zemědělství z extenzivního na intenzivní zemědělství. Dříve se zde pěstovala ve velké míře luštěnina, řepa, pohanka, které byly postupem času nahrazeny bramborami. Důležité zde bylo i pěstování chmele, ale i lnu. Tyto plodiny se ale dnes již vyskytují jen minimálně **(KODELOVÁ 1982)**.

V dnešní době je charakteristické pro tuto oblast především pěstování brambor. Jsou zde pro ně nejvhodnější klimatické podmínky, proto zde můžeme nalézt mnoho odrůd, které jsou vhodné nejen pro spotřebu, ale i pro šlechtitelství. Vedle pěstování brambor má největší podíl v osevních plochách řepka olejka, která se zde rozšířila nejvíce za posledních deset let na úkor obilovin, z kterých se dnes pěstuje nejvíce ječmen a pšenice, žito a oves zde najdeme jen výjimečně. Kukuřice se rozšiřuje čím dál tím více z důvodu vzniku několika bioplynek. Pro tuto oblast je důležitý také chov skotu a to

především extenzivní. Tato tradice zde přetrvává již z minulé doby. Na Pelhřimovsku je nejvíce rozšířen chov skotu, který zde převyšuje ostatní chovy - prasat, ovcí, drůbeže.

V řešeném území nalezneme i několik zemědělských družstev, která vznikla již za dob komunistické éry a přetrvávají dodnes. Po roce 1989 byla tato družstva přetransformována, aby mohla fungovat v dnešní moderní době. Vedle nich stoupá v posledních deseti let počet soukromých zemědělců. Po vstupu České republiky do Evropské unie jejich počet markantně vzrostl z důvodů evropských fondů pro rozvoj zemědělství. Soukromníci dostávají dotace nejen od Evropské unie, ale i od státu. Poslední dobou jsou tyto dotace však kráceny, neboť na ně docházejí finance, a s tím jsou i spojeny tvrdší podmínky pro jejich plnění .

Doprava

Město Pelhřimov z hlediska silniční dopravy leží na spojnici jižní Čechy (České Budějovice), Morava (Jihlava-Brno-Ostrava). Město je často považováno za dopravní uzel, neboť leží v blízkosti dálnice D1 (exit 90-Humpolec). Silniční komunikace jsou zde zastoupeny silnicemi I., II. a III. třídy, které jsou v poslední době ve velmi špatném stavu, i když v posledních pěti letech se jejich stav nepatrně zlepšil. Okolo města byl v posledních letech vybudován městský obchvat, který nebyl z důvodu krize dokončen (je hotova pouze jeho východní část). S jeho dokončením se počítá v průběhu příštích 5 let.

Vzhledem k výhodné poloze města („střed“ České republiky) je zde ve vysoké míře rozvinuta autobusová doprava. Z Pelhřimova vedou přímá spojení do Prahy, Brna, Českých Budějovic, Hradce Králové, ale i na Slovensko. Místní a městskou autobusovou dopravu provozuje společnost ICOM transport Jihlava, která má v Pelhřimově svou pobočku. Městská doprava je zastoupena 4 linkami, které jsou pro potřeby každodenní obslužnosti naprosto dostačující. Naproti tomu dochází k úbytku místních spojů, které slouží především k dojížděcí za prací, vzděláním, kulturou a nákupy, což ale není jen místní jev, ale celorepublikový problém.

Městem nevede žádný významný železniční koridor, nýbrž „jen“ vlakové spojení č. 224, tj. Tábor-Pelhřimov- Horní Cerekev, využívané především vlaky pro místní přepravu osob a v menší míře pro nákladní dopravu.

Cestovní ruch

Vzhledem k absenci návštěvnicky oblíbených památek (hrady, zámky, muzea...), zde není příliš vyvinutý cestovní ruch. Vysočina byla vyhlášena klidovou zónou, což by mohl být dobrý potenciál pro rozvoj cykloturistiky. Za zmínku ještě stojí akce jako pivní slavnosti- Poutníkfest, Mezinárodní festival- Pelhřimov - Město rekordů, Celostátní festival hasičských dechových hudeb a dny záchranářů, kdy se do Pelhřimova sjíždí nejen blízké okolí. Samotné město Pelhřimov je městskou památkou rezervací, je zde k vidění Městské muzeum v Domě Pánů z Říčan, Muzeum Rekordů a kuriozit, Muzeum strašidel, či kostel Sv. Bartoloměje se svou vyhlídkovou věží.

5. CHARAKTERISTIKA A ZMĚNY LAND USE/ LAND COVER V URBÁNNÍM PROSTORU PELHŘIMOVA A V JEDNOTLIVÝCH KATASTRECH SUBURBÁNNÍHO PROSTORU PELHŘIMOVA

5.1 Katastrální území obce Pelhřimov

Město Pelhřimov se rozkládá v Českomoravské vrchovině, proto je často nazýváno „Branou Vysočiny“. Dopravní poloha Pelhřimova je výborná, leží cca 30 km od krajského města Jihlavy a necelých 20 km od města Humpolce, který se nachází u dálnice D1 (odtud cca 100 km do Brna i do Prahy). Pelhřimov leží i na železniční trati Tábor – Horní Cerekev. Pelhřimov byl dříve okresní město, dnes je brán jako obec s rozšířenou působností. Jeho katastrální rozloha je 9 527 ha, kde orná půda zabírá 4 737 ha, lesy 23% z této rozlohy, necelá 2% jsou zastavěné plochy, zbytek je rozdělen mezi vodní plochy, zahrady apod. (Obr. č. 7). Nadmořská výška je různorodá, např. u paty kostelní věže sv. Bartoloměje 498,63 m n. m., u vlakového nádraží 509,7 m n. m..

První osídlení v Pelhřimově je určeno v oblasti kolem kostela sv. Víta a v Hrnčířské ulici v první polovině 13. století. Roku 1289 byla tato osada vyplněna a o rok později král Václav II. udělil právo město znovu založit a postavit kolem něj hradby na ochranu. Rozvoj města byl příznivě ovlivňován jeho polohou – na rozhraní panství dvou rodů (Rožmberků a pánů z Kunštátu), těžba stříbra v oblasti Křemešniku. Díky tomu se mohla v městě rozvinout řemesla, např. pivovarnictví, soukenictví, tkalcovství atd.. Roku 1550 přešlo vlastnictví města do rukou pánů z Říčan (pro Pelhřimov nejdůležitější rod). Tito páni nechali v blízkosti hradeb postavit zámek (dnešní muzeum na Masarykově náměstí), ale dlouho v něm nesídlili. Roku 1572 se páni z Říčan nechali vykoupit z poddanství a roku 1596 císař Rudolf II. povýšil Pelhřimov na královské město. Tyto činy znamenaly pro město slibný rozvoj, který však byl zastaven stavovským povstáním, a roku 1646 poznamenal Pelhřimov obrovský požár, ve kterém shořela většina hradeb. Další požár postihl město roku 1766. Tyto zkázy však daly vzhled dnešnímu Pelhřimovu – např. měšťanské domy na Masarykově náměstí mají jednotný renesančně – barokní charakter. Další historický vývoj města se vyvíjel již v poklidu – 17. a 18. století znamenaly pro Pelhřimov hospodářský vývoj (zakládání manufaktur, v 19. století bylo rozvojem průmyslu

(kartáčnictví, škrobárny apod.). V průběhu 20. století Pelhřimov zaznamenává rozvoj průmyslové výroby a výstavby nových bytových jednotek. ^[6]

Za posledních dvacet let jsou zaznamenávány velké změny v zástavbě města, které probíhaly především ve čtyřech zónách. Ta první se nachází na jižním okraji města Pelhřimova. Toto území je vymezeno dvěma ulicemi – Rynářská a Myslotínská. V této oblasti se rozvíjí především průmyslová výroba. Nejvíce se rozvíjející podnik v řešeném území je Rimowa, která se zabývá výrobou kufrů a je druhým největším zaměstnavatelem v městě Pelhřimov. RIMOWA zastavuje území směrem k obci Vokov – výstavba nových hal a uskladňovacích ploch. Do budoucna se dá předpokládat, že se zde zástavba města Pelhřimova a obce Vokov spojí. Dalšími průmyslovými podniky v této oblasti jsou ZZN Pelhřimov, NEZA Pelhřimov, MD-SERVIS Pelhřimov, SPK Pelhřimov s.r.o., TSP Pelhřimov, AGOS Pelhřimov, FIA ProTeam, Kartáčovny Pelhřimov, ale sídlí zde i menší soukromníci různých oborů. Pokud k tomu mají podniky možnost, rozšiřují své prostory. Takovým provozem je vedle RIMOWY, např. FIA ProTeam (rozšiřuje své podniky nad silničním tahem k obci Rynárec). V 90. letech 20. století většina vyjmenovaných firem teprve v řešeném území vznikala, např. RIMOWA, FIA ProTeam a další.

Další nejvíce se rozvíjející se oblastí za posledních dvacet let je západně od centra. Patří sem městská část Kamenné Dvory, kde se nachází především průmyslový podnik Agrostroj, který rozšířil své výrobní a uskladňovací plochy nejméně o jednu polovinu. Agrostroj změnil po pádu komunismu svého majitele – přešel do soukromého vlastnictví p.Stoklásk, který začal pro svůj podnik hledat i zahraniční partnery, např. v Německu, Nizozemsku, Anglii, ale i třeba v USA. Agrostroj se zabývá především výrobou zemědělských strojů, ale v posledních deseti letech část své výroby změnil i na výrobu součástek pro nákladní automobily, či pro vysokozdvizné vozíky (díky zahraničním zájemcům). Tento průmyslový podnik je největším zaměstnavatelem v okrese Pelhřimov (zaměstnává cca 1 400 lidí z blízkého okolí). V současné době se připravuje výstavba nového vývojového centra. Dále sem patří městské části Strachov a Pražské předměstí, které svou bytovou zástavbu rozšiřují směrem na Vlášenci a Starý Pelhřimov. Jde především o individuální bydlení mladých rodin. V této oblasti není bytová výstavba tak markantní jako ve východním urbánním pásu, poněvadž v těsné blízkosti se začínají rozkládat zahrádkářské osady, které zde již jsou z komunistické éry. Část Strachov je již v blízkosti rybníku Stráž, ani proto by zde neměla být bytová výstavba z důvodů protržení hráze, či návalu velké vody.

Třetí urbánní zóna ležící především podél ulice Pražská, která se dále mění v silniční tah II. třídy na Benešov, je proměněna v daném období nejméně. Za posledních dvacet let zde byla postavena čerpací stanice, supermarket Lidl a Penny Market, o několik let později obchodní centrum, kde je Kaufland, Deichmann a Takko. Do budoucna je za vyjmenovanými řetězci plánována další obchodní zóna, prozatím však nikdo neprojevil zájem. Druhá část této urbánní zóny leží nad ulicí Humpolecká, kde nalezneme další zahrádkářskou oblast, která se ve zkoumaném období zvětšila pouze o pár řad zahrádek. Dále není ani v plánu ji rozšiřovat.

Poslední urbánní zónou Pelhřimova je tzv. Polní Dvůr, který je vedle silničního spoje do Skřýšova. Před dvěma desetiletími zde byly pouze pole, dnešní bytová výstavba začala teprve před necelými deseti lety (Tab. č. 3). Tato zóna je pro místní velice exkluzivní, někdy je proto nazývána „Beverly Hills Pelhřimova“. Pozemky jsou v této oblasti drahé – pokud je již zavedena technická infrastruktura, tak cena za m² je 1180Kč, pokud není zavedena tak 350 Kč/m². Ve většině této městské části již technická infrastruktura byla vybudována. Najdeme zde pouze rodinné domy, za ostatními službami místní musí do centra Pelhřimova. Zatím sem není zavedena ani městská hromadná doprava, proto lidé zde bydlící jsou závislí na automobilové dopravě, či musí pěšky. Do budoucna se bude určitě tato zóna zvětšovat, v územním plánu z roku 2011 je zde plánována velká bytová výstavba. Je možné, že se za několik let může stát, že se zástavba Pelhřimova spojí se zástavbou obce Skřýšov.

Město Pelhřimov však můžeme brát jako místo dobré pro žití. Pelhřimov má kvalitní silniční i železniční napojení na okolní města (Jihlava, Brno, Praha). Pelhřimov je v celé míře plynofikován, má veřejný vodovod a kanalizaci, která je svedena do čističky místních vod (postavena v Sadech). Pelhřimov má z roku 2011 nový územní plán, který do budoucna počítá s dostatečně velkými plochami pro bydlení (Polní dvůr, Pražské předměstí), plochami pro občanskou vybavenost (např. podél silničního tahu na obec Olešná –Jihlava), ploch pro výrobu (např. plochy k obci Vokov). Město za posledních deset let prožívá vysokou intenzitu nejen bytové výstavby, což vede k dlouhodobému růstu počtu obyvatel. S výstavbou souvisí fungování městské hromadné dopravy, která zvětšuje svoji působnost po celém Pelhřimově. Velkým pozitivem pro Pelhřimov je existence 4 základních škol, gymnázia, obchodní akademie, průmyslové a hotelové školy, učilišť (mnoho vyučnických oborů, např. truhlář, prodavač, kadeřnice apod.), nemocnice, divadlo, kino, mnoha obchodů a dalších služeb pro lidi. Negativní stránkou je zhoršená kvalita ovzduší z důvodu silniční dopravy, která je v zastavěném území silná. Město by mohlo do

budoucná zvýšit cestovních ruch díky městské památkové rezervaci, ale i nemovitým kulturním památkám. Pelhřimov má i vysoký turistický a rekreační potenciál díky své geografické poloze, s čím souvisí i potenciální hromadná rekreace. V zastavěném území – především kolem řeky Bělé, která protéká městem – hrozí záplavy. Přestože je za posledních několik let v řešeném území dlouhodobý růst obyvatelstva, hrozí, že v budoucí době klesne markantně počet narozených dětí a populace zde bude stárnout.

Tabulka č.3 Počet obyvatel a domů v daných letech (k 1.1.) v katastrálním území obce Pelhřimov

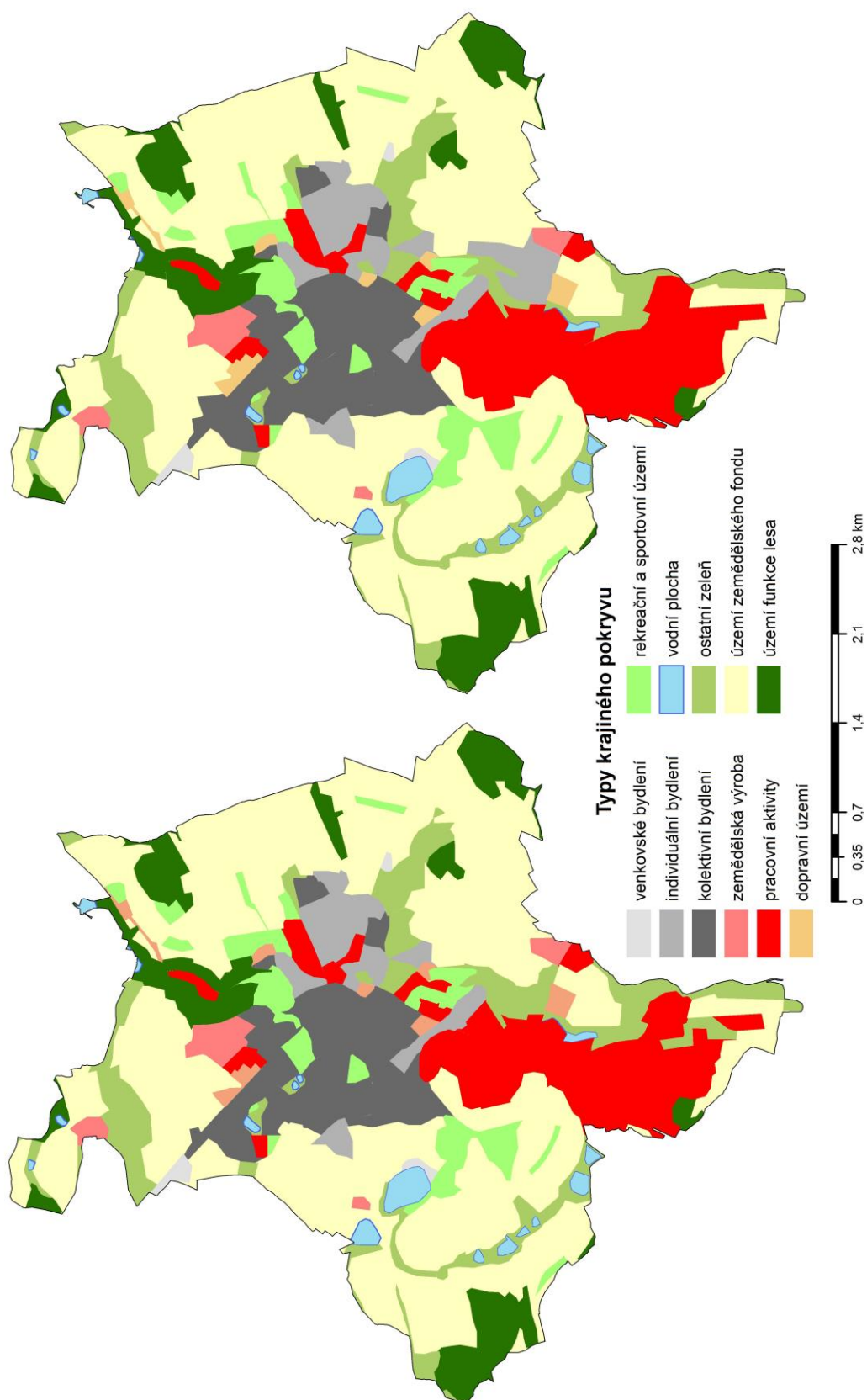
Rok	1991	2001	2011
Počet obyvatel	14 772	14 860	16 318 *
Počet domů	1 543	1 605	6 339 *

* Počet obyvatel i se všemi obcemi, které spadají pod správu Pelhřimova

Zdroj: upraveno autorkou dle www.czso.cz

Obr. č.7 Porovnání land cover katastrálního území Pelhřimov v roce 2003 a 2012

POROVNÁNÍ LAND COVER
katastrálního území Pelhřimov v roce 2003 a 2012

Vytvořil: Michaela Palánová; Zdroj dat: CORINE, ČZÚK; České Budějovice 2013

5.2 Katastrální území obce Dubovice

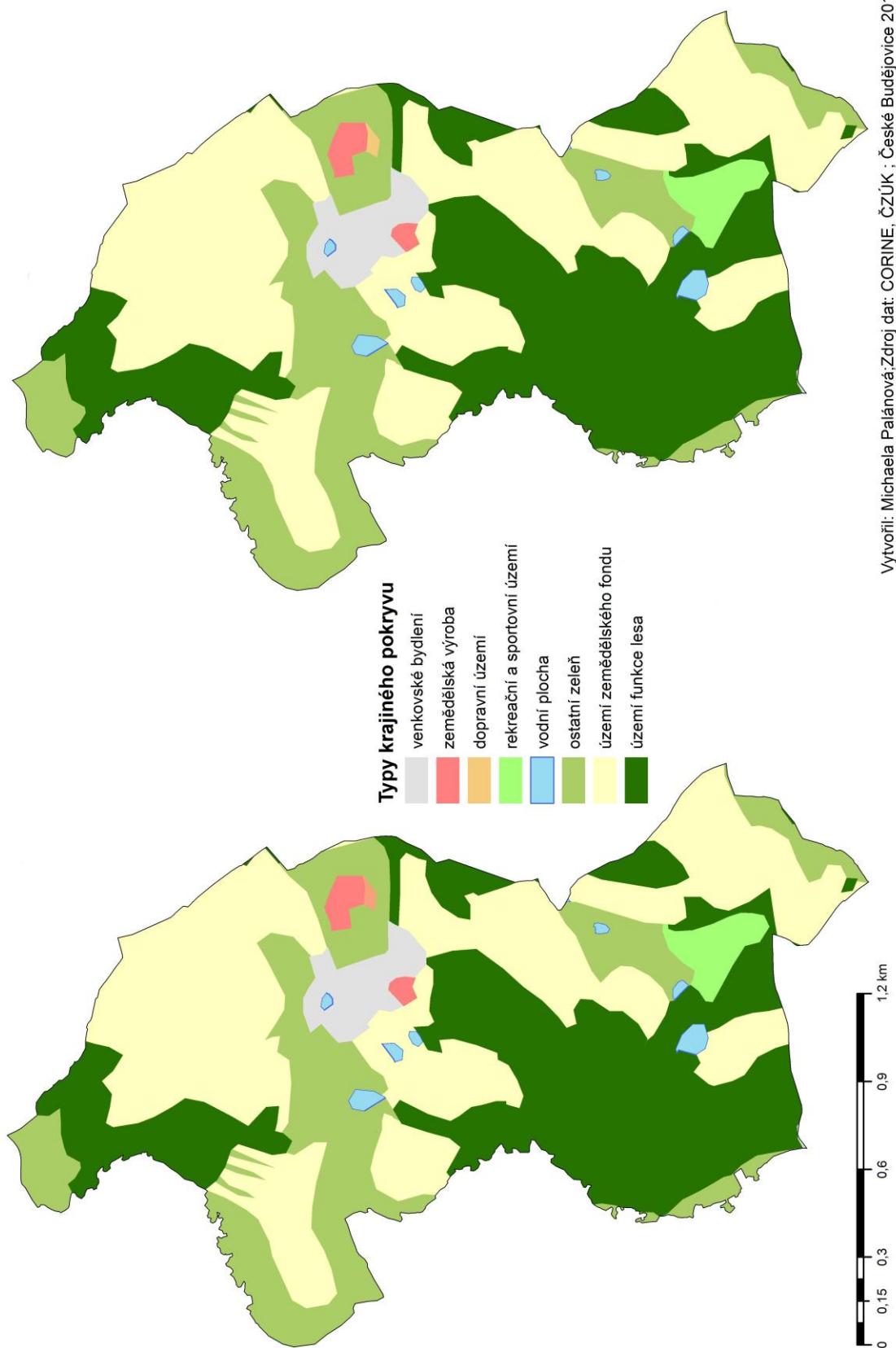
Obec Dubovice leží 4km západně od města Pelhřimova. Katastrální rozloha obce je 303 ha, kde najdeme přibližně ve stejném zastoupení rozlohu orné půdy a lesních území. Díky poměrně velkému zastoupení lesů vedou přes tento katastr mnoho turistických tras. Na jihu dubovického katastru (u hranic s katastrem obce Vlásenice) se rozprostírá poměrně velká rekreační oblast – je zde vystavěna chatařská oblast. V řešeném území nalezneme i plochy se zemědělskou výrobou, které jsou využívány Agrospolem Starý Pelhřimov a soukromým zemědělcem.

První písemná zmínka o Dubovicích pochází z roku 1379. Od roku 1855 zde byla v provozu škola, která od 70. let 20. století se proměnila na mateřskou školu a děti začaly dojíždět za vzděláním do Pelhřimova. Dnes tuto budovu využívá obec jako sídlo obecního úřadu – obec je samosprávnou jednotkou. Mezi léty 1973 – 1993 spadala obec pod správu Pelhřimova (**VOŠICKÝ 2008**).

Dopravní poloha obce není příliš výhodná, leží necelý kilometr od hlavního silničního tahu na Tábor. Z tohoto důvodu pravidelné autobusové spoje zastavují na rozcestí kilometr od Dubovic. Avšak ještě za komunistické éry si místní vydobyli, aby sem zajížděla alespoň dvakrát denně místní hromadná doprava. Ta sem dnes zajíždí také – třikrát- dvakrát ráno a jednou odpoledne. Územní plán obce z počátku roku 1998 byl nedávno nahrazen novým územním plánem, který počítá s intenzivní výstavbou bytových jednotek. Jeho slabou stránkou je vymezení malých zastavitelných ploch pro výrobu, což do budoucna povede k omezení tvorby pracovních příležitostí. Za posledních 15 let zaznamenala obec příliv peněz (do Dubovic se přistěhoval nový podnikatel, který zde začal rozvíjet svoje plány, tzv. Váňův statek – rekreace, pohostinství, koně apod.), díky nimž byl do Dubovic zaveden plyn, opraveny z části místní komunikace apod.. Díky tomu by zde mohla být urychlena možná výstavba nových rodinných domů, ale nastává zde ještě problém s vlastnictvím pozemků (většina patří pod Váňův statek, který si je bude chtít ponechat – obchodní záležitosti) (obr. č.8). Dalším negativem obce je malý rozvoj občanské vybavenosti, přestože zde je potenciál pro individuální, ale i hromadnou rekreaci. Ale zároveň zde hrozí narušení sociální struktury obce z důvodu individuální rekreace („politika starousedlíků“).

Obr. č.8 Porovnání land cover katastrálního území Dubovice v roce 2003 a 2012

POROVNÁNÍ LAND COVER
katastrálního území Dubovice v roce 2003 a 2012

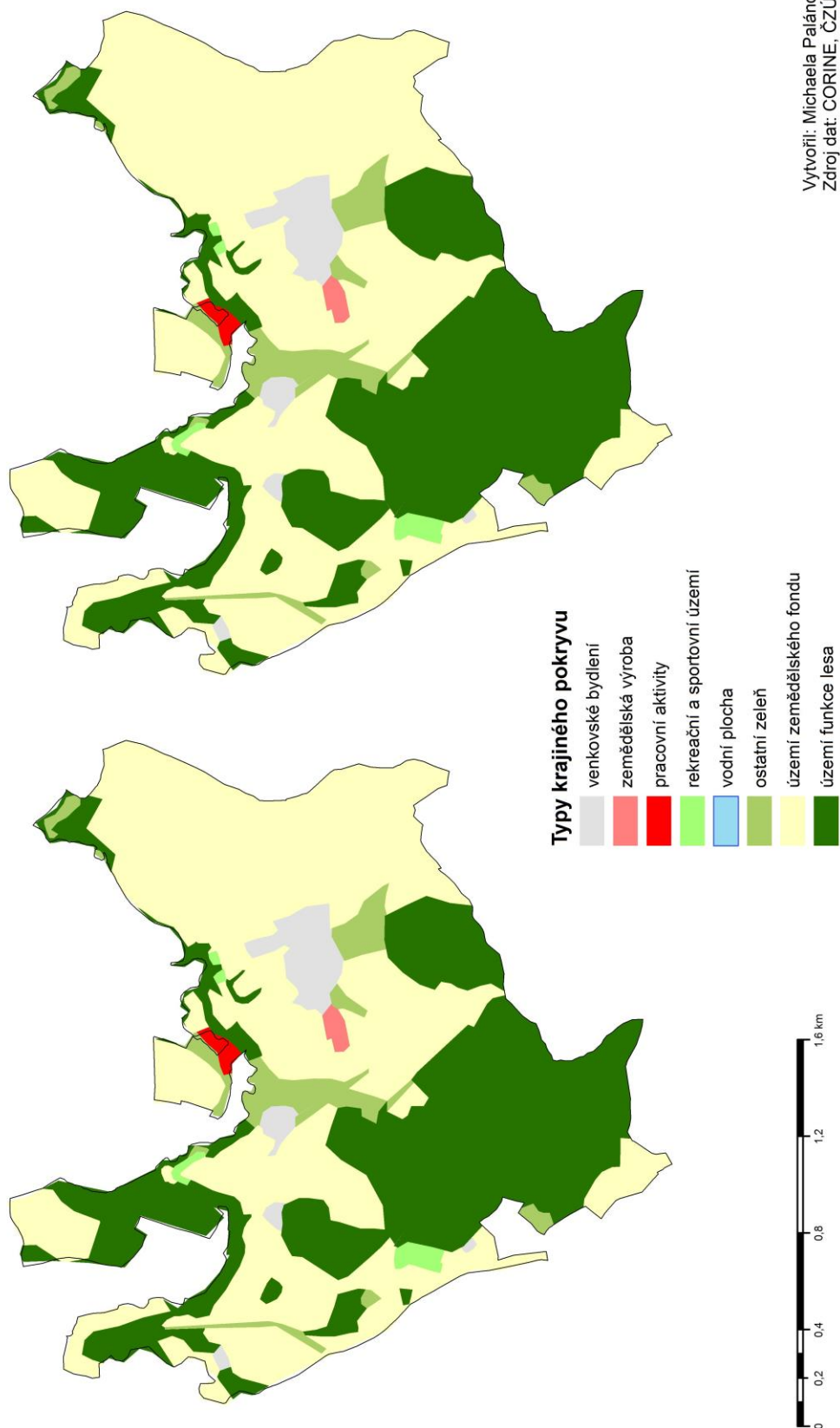
5.3 Katastrální území obce Hodějovice

Obec Hodějovice leží necelých 5 km severně od Pelhřimova, nad řekou Hejlovkou. Do roku 1976 zde sídlil místní národní výbor, následně začaly Hodějovice spadat pod správu obce Krasíkovice a od roku 1980 až po současnost spadají pod pověřený úřad Pelhřimov. Katastrální rozloha obce 387 ha, kde necelou polovinu zaobírají lesy, skoro stejnou plochu zaujímají plochy orné půdy. Na kraji obce nalezneme stáje pro dobytek, které patří Zemědělskému družstvu Kojčice. ^[7]

V územním plánu z roku 2011 se s výstavbou individuálního bydlení počítá minimálně, je zde v plánu další vysázení nových lesních ploch. Hodějovice nejsou plynofikovány, mají veřejný vodovod. Velkým problémem trpí obec v letních suchých obdobích, kdy často mají nedostatek vody a ta se musí místním dovážet pomocí cisteren. Dalším negativem je minimální autobusová hromadná doprava, která sem zajíždí pouze dvakrát denně – jednou směrem do Pelhřimova a podruhé z Pelhřimova do Hodějovic. Dopravní poloha Hodějovic je velmi nevýhodná, protože leží mimo dva hlavní spoje – první, který vede z Pelhřimova směrem na Červenou Řečici a dále na Benešov, a druhý, který vede přes Krasíkovice, Sedlici směrem na Humpolec, což může být příčinou malé intenzity výstavby bytových jednotek ve sledovaném období. Jinak musí místní využívat automobilovou dopravu, poněvadž za všemi službami i prací musí dojíždět do Pelhřimova. Na počátku 70. let 20. století zde byla zrušena základní škola, která sídlila pode vsí u řeky Hejlovky, do které docházely děti z blízkých vesnic (např. Krasíkovice, Pobistrýce, Těchoraz). Z těchto důvodů začíná převažovat produktivní a postproduktivní obyvatelstvo. Za posledních deset let byly postaveny pouze dvě bytové jednotky, přestože jsou zde vymezeny plochy pro novou bytovou výstavbu směrem k obci Těchoraz (obr. č. 9).

Obr. č.9 Porovnání land cover katastrálního území Hodějovice v roce 2003 a 2012

POROVNÁNÍ LAND COVER
katastrálního území Hodejovice v roce 2003 a 2012

5.4 Katastrální území obce Chválova

Obec Chválov se nachází jižně 1 km od Pelhřimova. Chválov není samosprávná obec, spadá pod správu obce Olešné, ke které se váže i historie této obce. Katastrální rozloha obce Chválov je 118 ha, kde převažuje orná půda, následně lesní území a zastavěná plocha je minimální (V obci najdeme pouze 15 popisných čísel, jedná se o venkovské osídlení.) (obr. č. 10).^[8]

Dopravní poloha obce je velmi nevýhodná, poněvadž do Chválova nevede žádná přímá silnice z Pelhřimova (Chválov leží na spojnici obcí Olešná a Řemenov – trasa Pelhřimov – Chválov měří necelých 5km.). Z tohoto důvodu přímé autobusové spoje jsou méně časté a místní lidé musí převážně využívat individuální automobilovou dopravu. Za všemi službami musí také místní dojíždět do Pelhřimova (vzdělání, obchod apod.). Z těchto důvodů se v obci nestaví rodinné domy a začíná zde převažovat produktivní a postproduktivní obyvatelstvo. Dle místního zástupce obce stoupl věkový průměrný věkový průměr od devadesátých let o jedno celé desetiletí.

Obr. č.10 Porovnání land cover katastrálního území Chválov v roce 2003 a 2012

POROVNÁNÍ LAND COVER
katastrálního území Chválov v roce 2003 a 2012

5.5 Katastrální území obce Kojčice

Obec Kojčice se nachází cca 5km severovýchodně od Pelhřimova v nadmořské výšce 488 metrů nad mořem. První písemné zmínky jsou z roku 1379 v berních registrech v Červené Řečici. Původní název obce byl Kožčice, až později byla obec pojmenována Kojčice podle Bohuchvala z Kojčic. Správa obce spadala k panství pražských biskupů v Červené Řečici. Od roku 1572 přešla obec pod správu Pelhřimova a roku 1850 převzala samosprávu do vlastních rukou.

Kojčice mají velmi výhodnou geografickou a především dopravní polohu, protože leží vedle silnice č. 34, která spojuje Pelhřimov s Humpolcem (blízkost dálnice D1), což také zapříčinilo velký nárůst nové výstavby rodinných domů. Nejvíce rodinných domů bylo za posledních dvacet let postaveno v oblasti kolem příjezdové silnice od Pelhřimova. V současné době začíná výstavba na severní straně obce – směrem k obci Krasíkovice. Rozloha zastavěné plochy činí cca 6 ha z celkových 598 ha katastru obce. Orná půda zabírá skoro 60% rozlohy a okolo 30% zaujímají louky a lesy (obr. č. 11).^[9]

V posledních dvou desetiletích se obec značně rozrostla. Mnoho mladých rodin zde postavilo rodinné domky (max. 2 patra) (tab. č. 4). Základní služby v obci jsou zde splněny, nachází se zde smíšený obchod, pohostinství, pošta, mateřská školka. Má zde i sídlo Zemědělské družstvo Kojčice, které zaměstnává cca 100 lidí z Kojčic a blízkého okolí (z Krasíkovice, Hodějovic, Služátek apod.). Zemědělské družstvo zde má i svou kuchyni, která vaří obědy pro širokou veřejnost (i pro místní mateřskou školu). V místní obci sídlí i několik živnostníků – truhlář, zámečnick, tesař, elektrikář, topenář, kadeřnice. Za ostatními službami místní dojíždí do blízkého Pelhřimova, příp. Humpolce. Dalším pozitivem obce je plná plynofikace, kanalizace a veřejný vodovod. Obec má schválený územní plán, který počítá s další výstavbou rodinných domů, a má určeny i další pozemky pro podnikání (Místní zemědělské družstvo plánuje do 5 let postavit v obci nové stáje pro dobytek.). V současné době je hrozbou možnost záplav v zastavěném území a výskyt starých ekologických zátěží, které zatím nejsou řešeny. Dlouhodobý růst počtu obyvatel, může být dobrým potenciálem pro rozvoj služeb zaměřených pro mladé rodiny a děti.

Tabulka č.4 Počet obyvatel a domů v daných letech (k 1.1.) v katastrálním území obce Kojčice

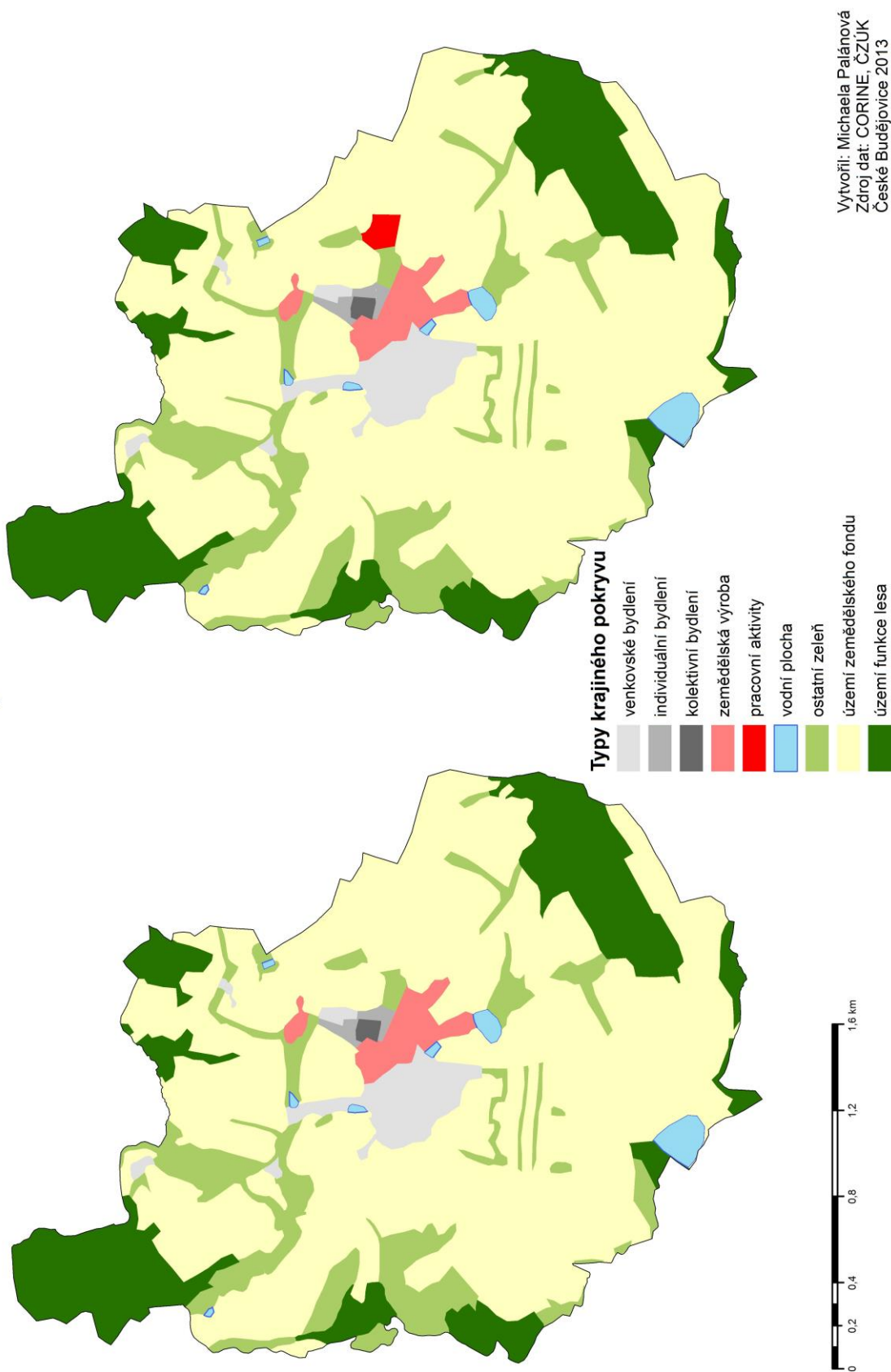
Rok	1991	2001	2011
Počet obyvatel	263	280	313
Počet domů	69	77	100

Zdroj: upraveno autorkou dle www.czso.cz

Obr. č.11 Porovnání land cover katastrálního území Kojčice v roce 2003 a 2012

POROVNÁNÍ LAND COVER
katastrálního území Kojčice v roce 2003 a 2012

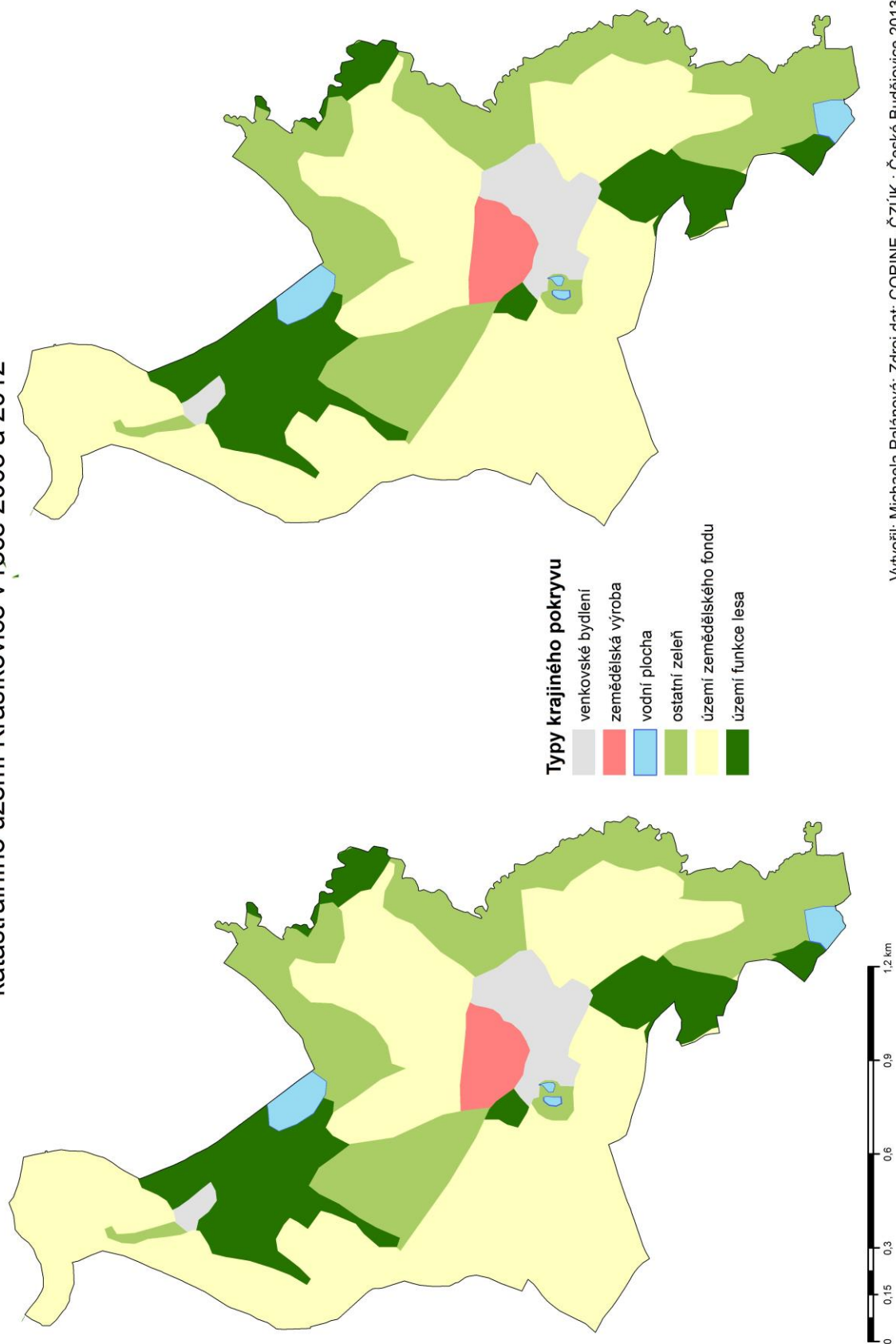
5.6 Katastrální území obce Krasíkovice

Obec Krasíkovice leží cca 4 km severně od centra Pelhřimova. Vesnice se rozkládá v průměrné výšce 495 metrů nad mořem na území o rozloze 222 ha. Necelých 50% rozlohy zaujímá orná půda, cca 10% zabírají lesy a méně než 1/3 rozlohy katastru louky. První písemná zmínka o obci je z roku 1379. Krasíkovice připadly po rozdělení řečického panství k pelhřimovskému statku. V roce 1549 připadla obec do držení pánů z Říčan a později roku 1577 městu Pelhřimovu jako dědičný majetek. Od roku 1850 jsou Krasíkovice samostatnou obcí, pouze mezi léty 1980 – 1992 byly opět přiřazeny k Pelhřimovu (**VOŠICKÝ 2008**).

V obci najdeme pouze obecní úřad, jinak za všemi službami musí místní lidé dojíždět do Pelhřimova. Obcí prochází silnice 3.třídy, která je využívána autobusovou a individuální automobilovou dopravou, které spojují Krasíkovice s Pelhřimovem. Geografická a dopravní poloha Krasíkovic je výhodná k nové bytové výstavbě, avšak nedochází k ní. Místní politika obce je proti rozrůstání obce, pokud již začne výstavba nových domů (za posledních deset let 4 rodinné domy), tak jsou majiteli místní lidé. V budoucnu se počítá s čističkou vod. Obec má vlastní obecní studnu, která zásobuje celé Krasíkovice. Čistička odpadních vod by měla být vystavěna pod vsí směrem na „Poříčský dvůr“. Negativem obce je absence plynu, není zde vyřešena v celé míře kanalizace. Na okraji obce směrem na Sedlici můžeme najít pobočku Zemědělského družstva Kojčice. Nachází se zde zemědělské budovy, kterým hrozí během následujících 5 let, že se z nich stanou „brownfields“, poněvadž zemědělské družstvo Kojčice se rozhoduje, že veškerou zemědělskou výrobu přesunou do Kojčic (obr. č. 12). V řešeném území je dobrá věková struktura, i když hrozí rychlý úbytek dětí – řešením by mohl být rozvoj služeb zaměřených na děti a mladé rodiny (např. mateřská škola apod.). I když za posledních deset let se zde vybudovalo nové sportovní a dětské hřiště směrem na Poříčský dvůr.

Obr. č.12 Porovnání land cover katastrálního území Krasíkovice v roce 2003 a 2012

POROVNÁNÍ LAND COVER
katastrálního území Krasíkovice v roce 2003 a 2012

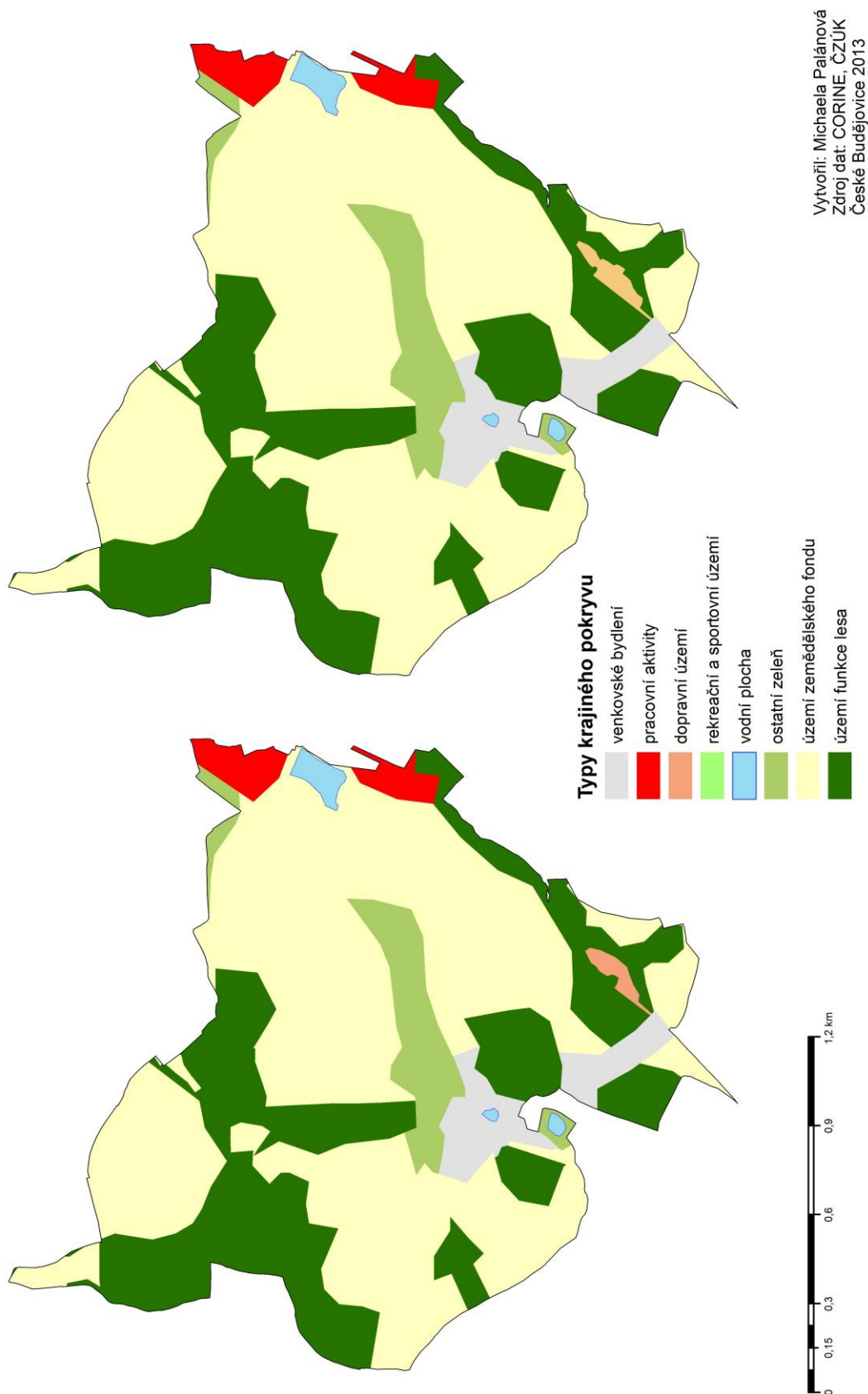
5.7 Katastrální území obce Myslotín

Obec Myslotín se nachází 3km jihozápadně od města Pelhřimova. Katastrální rozloha obce je 277 ha, kde největší plochu zabírají orné půdy (přes 50%), okolo 30% jsou lesní plochy a zbytek je rozdělen mezi zastavěné plochy a plochy s pracovními aktivitami. Z historie není příliš známo, v 15.století patřila obec do vlastnictví pelhřimovské fary. Dříve se mu říkalo „Mysletín“. V současné době spadá pod správu města Pelhřimova. ^[10]

Obec je plně plynofikována, její poloha vůči Pelhřimovu je velmi výhodná a dopravní dostupnost je dobrá. Myslotín se z těchto důvodů rozrůstá. Za posledních dvacet let je nová výstavba vidět především vedle silničního tahu na Libkovu Vodu. Jedná se o rodinné jedno podlažní domy s malým venkovním prostorem kolem nich. V tomto prostoru je plánována další výstavba domů dle územního plánu z roku 2011. Další výstavba je v plánu severozápadně od centra Myslotína, kde nyní jsou louky. V severovýchodní části jsou bohužel nezastavitelné plochy, protože v té oblasti je plánovaný silniční obchvat, který sem vede od obce Starý Pelhřimov (úleva pro obce od automobilové dopravy). V západní části katastru Myslotín se nacházejí plochy s pracovními aktivitami – průmyslová výroba podniků, které sídlí v katastru Pelhřimova, ale přesahují do myslotínského katastru (obr. č. 13). Negativem řešené obce je nepřítomnost všech základních služeb jako je školství, obchod apod.. Přes všechny negativa má obec velký potenciál pro další růst.

Obr. č.13 Porovnání land cover katastrálního území Myslotín v roce 2003 a 2012

POROVNÁNÍ LAND COVER
katastrálního území Myslotín v roce 2003 a 2012

5.8 Katastrální území obce Olešná

Obec Olešná se rozkládá necelé 4 km východně od Pelhřimova. Její katastrální rozloha je 1273 ha. Z této rozlohy 50% zabírá orná půda, okolo 20% tvoří lesy, o něco menší plochu zabírají louky (obr. č. 14).

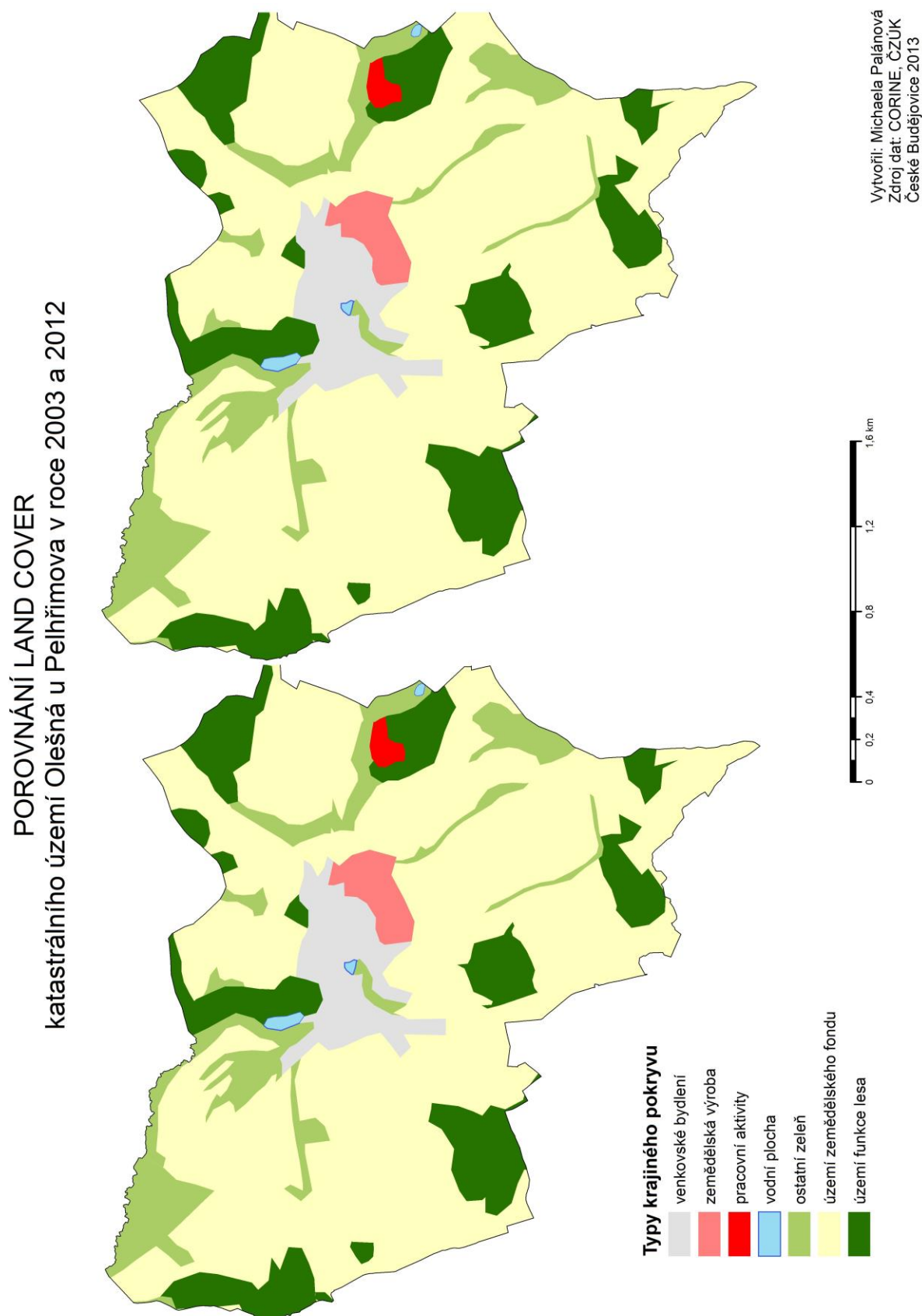
Olešná patřila k panství Červené Řečice a obec byla rozdělena na Českou a Německou Olešnou. Každá z nich měla jiné povinnosti, hlavně v placení daných dávek. Roku 1415 ji páni z Řečice prodali pánům z Chotěmic a roku 1454 jej král Ladislav daroval Jindřichu ze Stráže, v 15. století ji získal rod Leskovců. Později byly Olešné sjednoceny a od roku 1621 se dostaly opět pod správu řečického panství až do roku 1848. Do roku 1909 byla Olešná složena z těchto osad – Olešná, Plevnice, Řemenov a Chválov, toho roku se odtrhla Plevnice, která vytvořila samostatnou obec. Roku 1921 se tyto 3 osady rozdělily na samostatné politické obce. V současné době je obec Olešná samosprávná a pod její správu spadají obce – Chválov, Plevnice a Řemenov.

Olešná byl původně označován potok, kolem kterého rostly olše. Tento potok se později vlévá do řeky Bělé. Později toto jméno bylo přeneseno do názvu obce, která vznikla při soutoku Plevnického a Chvalkovského potoka. Lidé ji vyslovovali „Volešná“, což bylo potvrzeno i úředně. Po roce 1989 došlo k úpravě názvu míst a osad a bylo ustanoveno jméno Olešná. ^[11]

V současné době se v obci nachází několik základních služeb jako je mateřská škola, smíšené zboží, místní knihovna, najdeme zde i prodej nábytku, obchod s motorkami. Dříve zde byla i základní škola (první stupeň), avšak byla zrušena z důvodů provozu. Sídli zde i zemědělské družstvo Olešná, které prosperuje, a proto neustále zvětšuje plochy k živočišné i rostlinné výrobě. Díky výhodné geografické, ale i dopravní poloze – obec leží na hlavním spoji Pelhřimov – Jihlava – je zde vysoká intenzita výstavby rodinných domků. Tento hlavní tah však způsobuje zhoršenou kvalitu ovzduší. Obec je i dobře zaopatřena linkovou autobusovou dopravou (absence železniční dopravy). Olešná je i v celé míře plynofikována, vede zde veřejný vodovod i opravená kanalizace. Obec má vypracovaný nový územní plán, jenž zahrnuje i obce, které spadají pod správu obce Olešná, tj. Plevnice, Řemenov a Chválov. V tomto novém územním plánu se počítá s další bytovou zástavbou, ale i další zástavbou pro občanskou vybavenost. Ale již dnes je porušena tradiční struktura zástavby obce. Nejvíce nové zástavby za poslední desetiletí je v oblasti při hlavním tahu na Jihlavu (jižní část obce). Do budoucna se plánuje silniční obchvat, který by vedl kolem Olešné, poněvadž obec je přetížena automobily z důvodu, že leží na hlavním spoji mezi

Pelhřimovem a krajským městem Jihlavou. Tento obchvat je také nutné vybudovat z důvodu lokálního biokoridoru, ale jeho lán je ve střetu s návrhem zastavitelného území a lesa. Počet obyvatel v dlouhodobém měřítku stoupá, ale hrozí zde rychlý úbytek dětí, přestože v současné době je věková struktura obce dobrá.

Obr. č.14 Porovnání land cover katastrálního území Olešná u Pelhřimova v roce 2003 a 2012

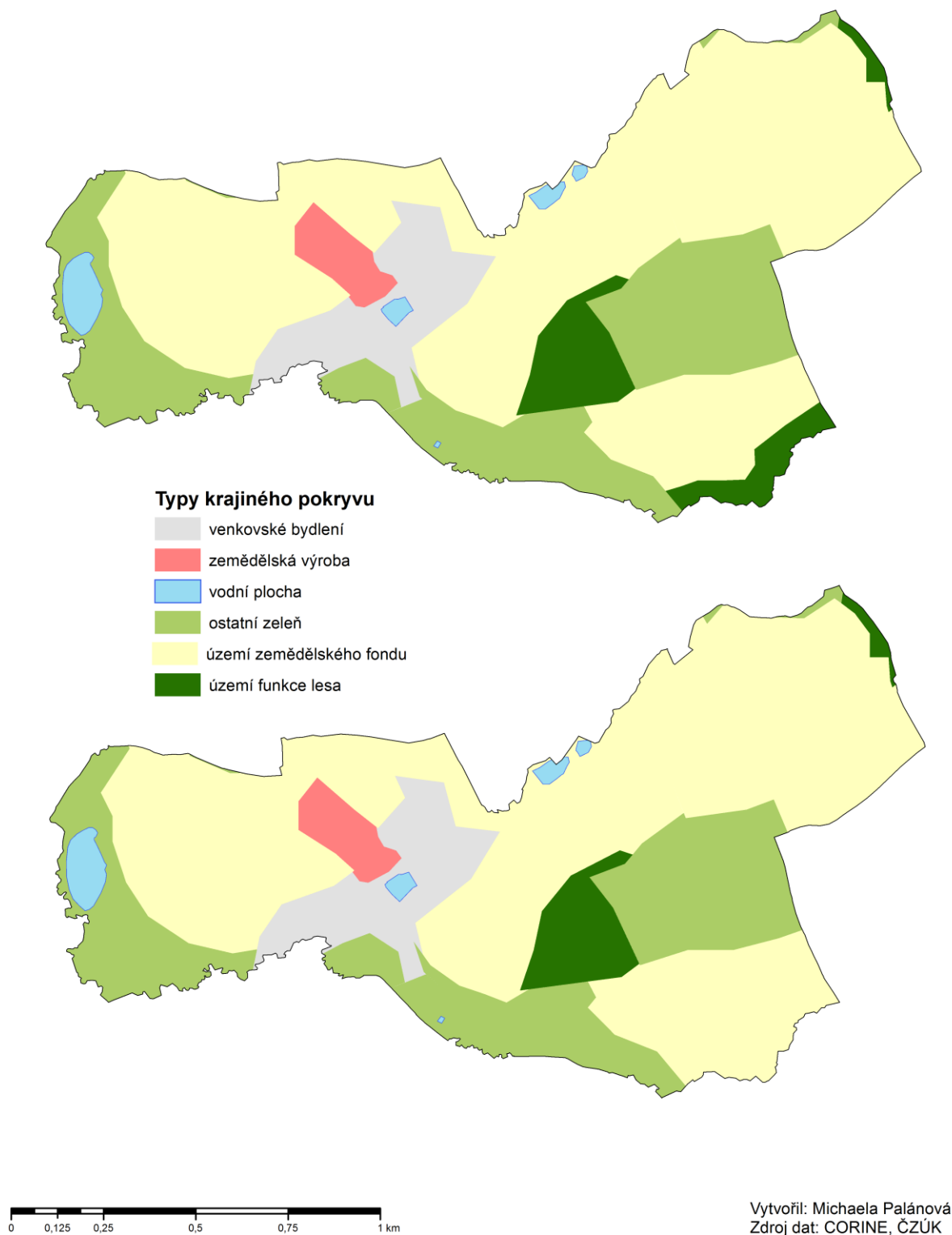
5.9 Katastrální území obce Pavlov

Obec Pavlov se rozkládá 4 km jihovýchodně od Pelhřimova. Katastrální rozloha obce je 174 ha, kde většinu zaujímá orná půda. První písemná zmínka pochází z roku 1377, kde je zmíněno, že obec Pavlov byla založena jako obranná pevnost pro město Pelhřimov. Dominantou obce je velkostatek, který dříve fungoval jako lihovar. Dnes je z části využíván pro zemědělskou výrobu (soukromý zemědělec). K této budově patří rybník Štenflík, u něhož byla vystavěna malá hydroelektrárna, dnes již nefunkční. V katastru Pavlova se nachází historická památka – židovský hřbitov (směrem na Nemojov) **(VOŠICKÝ 2008)**.

Za posledních dvacet let nedošlo v Pavlově k velkým územním změnám (obr. č. 15). Obec, přestože se rozkládá nedaleko Pelhřimova a obce Rynárec, které jsou obě plně plynofikovány, Pavlov není. V územním plánu z roku 2009 je vymezen dostatek ploch pro bydlení, avšak již je zde velká hrozba záplav v zastavěném území. Další negativem obce – dojezd za všemi službami do Pelhřimova, či blízkého Rynárce (zde za obchodem, či základním školstvím) – občanská vybavenost obce je velmi nízká. K pozitivům patří celkem pravidelná autobusová doprava, avšak železniční doprava sem již nezasahuje. Do budoucna hrozí, že populace bude rychle stárnout (velký úbytek dětské složky) z důvodu stagnace rozvoje obce kvůli omezeným investicím do bydlení. Pavlov jako obec má dobrý potenciál pro turistiku a rekreaci (přítomnost nemovitých kulturních památek apod.).

Obr. č.15 Porovnání land cover katastrálního území Pavlov v roce 2003 a 2012

POROVNÁNÍ LAND COVER katastrálního území Pavlov v roce 2003 a 2012

5.10 Katastrální území obce Putimov

Obec Putimov se rozkládá cca 5 km východně od Pelhřimova. Putimov je samosprávná obec s katastrální rozlohou 321 ha. Z této rozlohy převažuje přes 50% orná půda, stoupá procento zalesněného území, z důvodu stoupající nadmořské výšky (Putimov 598 m n.m. , v blízkosti nejvyšší vrchol Křemešnické vrchoviny Křemešník 765 m n.m.).

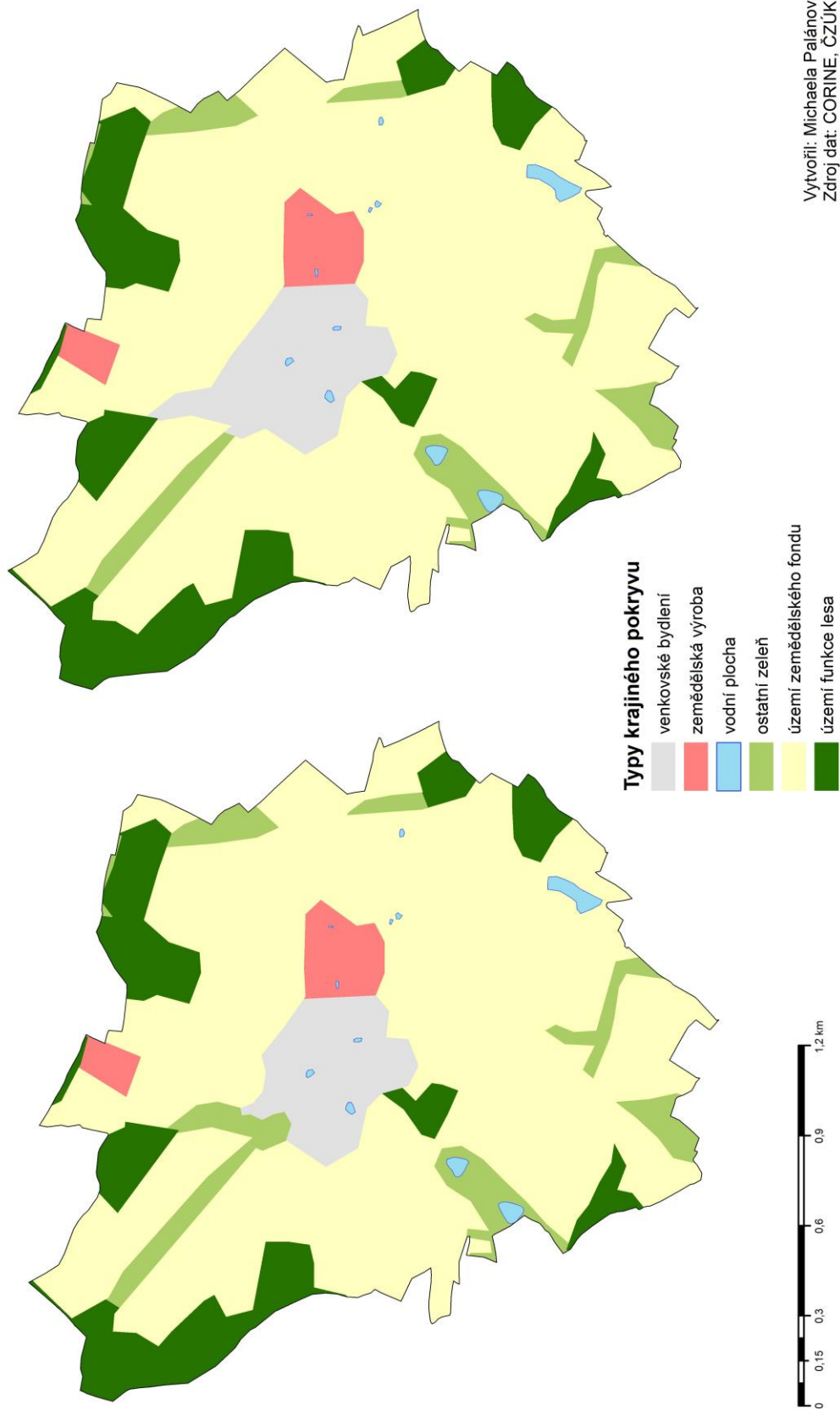
První zmínky o obci se nacházejí v berních registrech z roku 1379, kdy Putimov měl pouze 17 usedlostí, ke kterým patřilo 13 lánů. Putimov v té době spadal pod správu Řečického panství. Další poznámka o obci je z roku 1421 v Pelhřimovské městské knize. Jméno Putimov není původní, dříve se psalo Putymov, jako Putymův dvůr. Nejstarší část obce se nachází kolem dnešní návsi, kde byla vystavěna roku 1830 místní kaplička. V polovině 19.století zde byla vystavěna škola, která byla zrušena o století později z důvodu malého počtu dětí a od té doby dojíždějí místní děti za vzděláním do Pelhřimova.

[12]

V současné době ve vsi nalezneme základní služby obyvatelstvu jako je malá samoobsluha, zdejší hostinec, kde se pořádají různé kulturní akce, kadeřnictví, ale i malé zdravotní středisko, za ostatními službami lidé dojíždějí do Pelhřimova. V obci najdeme pobočku zemědělského družstva Olešná – stáje pro dobytek a uskladnění výrobků rostlinné výroby (obr. č.16). Putimov je celý plynofikován, vede zde veřejný vodovod a je nově udělána kanalizace. Linková autobusová doprava je pravidelná, Putimov leží na tahu směr Nový Rychnov. Ve velké intenzitě se zvětšuje zastavěné území – výstavba rodinných domků směrem na sever. Putimov má nově vypracovaný územní plán z roku 2011, kde se počítá z další výstavbou individuálního bydlení severním směrem, kde již výstavba probíhá, avšak je zde i dostatek zastavitelných ploch pro občanskou vybavenost, které budou kvůli vysoké intenzitě bytové zástavby potřeba. Negativní stránkou je omezení tvorby pracovních příležitostí, poněvadž jsou zde určeny malé plochy pro výrobu. Do budoucna hrozí stárnutí obyvatelstva, přestože nyní je věková struktura obyvatelstva dobrá.

Obr. č.16 Porovnání land cover katastrálního území Putimov v roce 2003 a 2012

POROVNÁNÍ LAND COVER
katastrálního území Putimov v roce 2003 a 2012

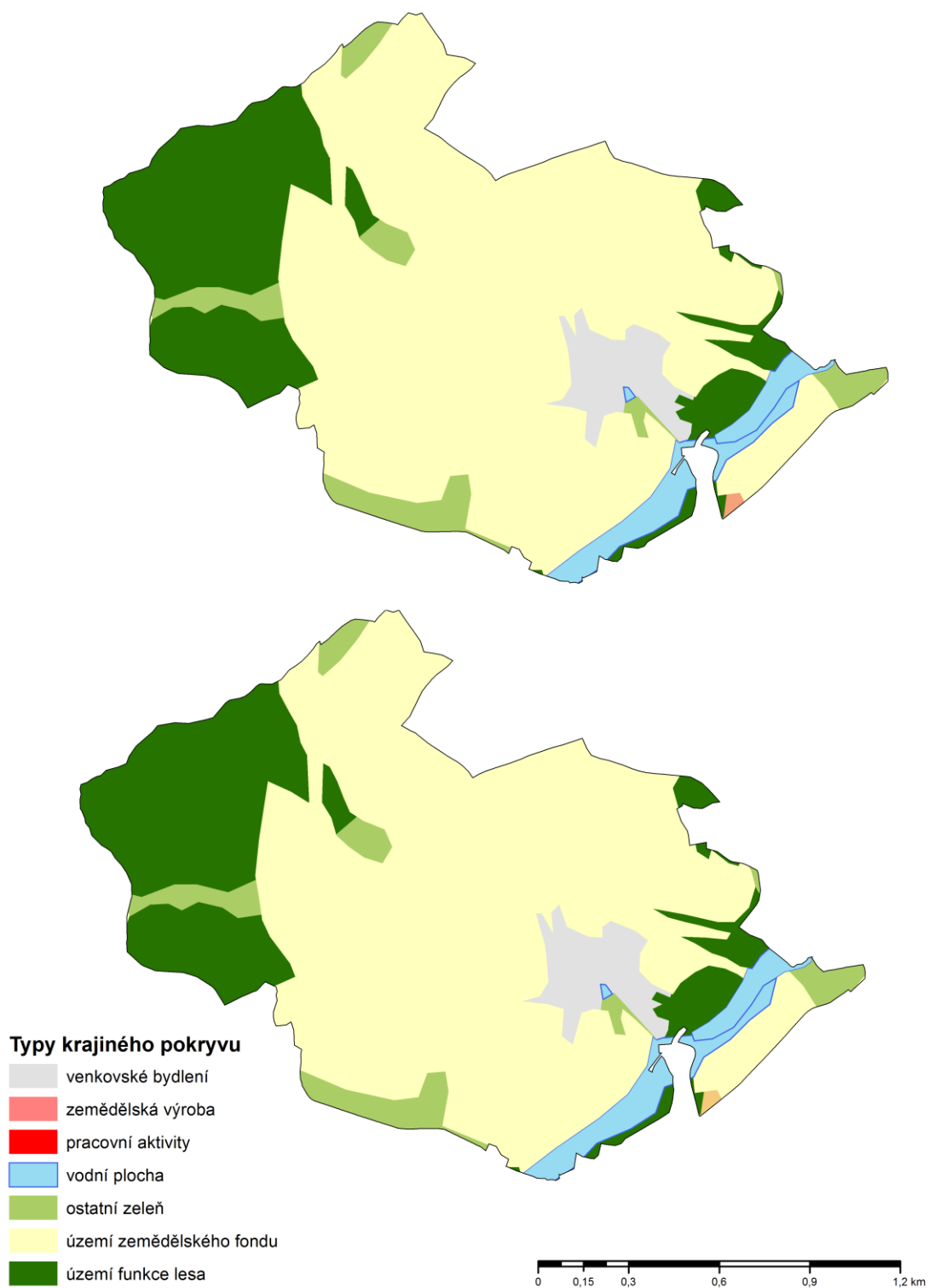
5.11 Katastrální území obce Radětín

Obec Radětín se rozkládá cca 2,5 km severně od Pelhřimova. Nikdy nebyl samostatnou obcí, vždy spadal pod správu Pelhřimova jako jedna z jeho místních částí.^[13]

Katastrální výměra obce je 257 ha. Tato obec má pouhých 21 popisných čísel a za pozorované období se land use/land cover nezměnilo (obr. č.17). Obec má nevýhodnou polohu, i když leží pouze necelé 3 km od Pelhřimova. Autobusová doprava nezajíždí přímo do obce, místní musí cca 0,5 km docházet k autobusové zastávce. Radětín se rozkládá na vrchu nazývaném Na Vrších, celá obec teda je rozprostřena ve svahu (jihovýchodním), což také není ideální pro stavbu nových rodinných domů, i když v územním plánu z roku 2011 se s výstavbou nových domů počítá. Tato území, která jsou vymezena pro novou výstavbu, jsou však v soukromém vlastnictví a majitelé nemají důvod je prodávat. Obec není také plynofikována, ani není v celé míře vystavěna kanalizace. Místní musí za všemi službami a za prací dojíždět do Pelhřimova. Skrz obec vede turistická stezka, která pokračuje dále přes vrchol Na Vrších do obce Krasíkovice a dále do obce Kojčice. Tato stezka je plně využívána cyklisty po celý rok a v zimě i běžkaři. V katastrálním území obce jsou dva biologické rybníky, které patří k čištění vody z Pelhřimova.

Obr. č.17 Porovnání land cover katastrálního území Radětín v roce 2003 a 2012

POROVNÁNÍ LAND COVER katastrálního území Radětín v roce 2003 a 2012

Vytvořil: Michaela Palánová; Zdroj dat: CORINE, ČZÚK ; České Budějovice 201

5.12 Katastrální území obce Rynárec

Obec Rynárec se nachází 5 km jižně od města Pelhřimova. Katastrální rozloha obce je 598 ha, Z této rozlohy necelých 50% zaujímají plochy orné půdy, okolo 30% jsou plochy lesů (obr. č. 18). Rynárec se rozprostírá pod kopcem Hůrka (580 m n.m.) a protéká jím říčka Bělá. První písemná zmínka o obci je z roku 1203 (Rynárec je druhá nejstarší obec v okrese Pelhřimov, nejstarší obcí je Želiv). Prvotně se jednalo o samostatný statek. Rynárec se stal samostatnou obcí roku 1850, roku 1980 byl přičleněn pod správu Pelhřimova a od roku 1990 se opět stal samosprávným celkem. K nejstarší místní historické památce patří kostel sv. Vavřince, který byl roku 1203 vysvěcen pražským biskupem Danielem. K Rynárci neodmyslitelně patří i místní divadelnický spolek, který zde funguje již od roku 1904. ^[14]

Roku 2012 byl zhotoven nový územní plán obce, který počítá s další výstavbou nových rodinných domů (za posledních deset let bylo v Rynárci postaveno 28 nových bytů) (tab. č. 5). Trvalý zájem o pozemky v obci je zřejmý z důvodů výborné dostupnosti obce s rozšířenou působností, kvalitní dopravní dostupností (funguje zde pravidelná autobusová doprava – hlavní tah na Telč a kolem obce vede železniční trať Tábor – Horní Cerekev), plynofikace. Tento zájem dále posílen dlouhodobým pozitivním demografickým rozvojem obce. Je zde velká převaha lidí aktivního věku. Velkým problémem v řešeném území je vlastnictví pozemků, poněvadž velké množství v okolí Rynárce je církevních. Hlavní výstavba nových domů se rozkládá především kolem silnice č.112, která vede od Pelhřimova. Další centrum nové výstavby je kolem silničního tahu směrem na Čelistnou. V severovýchodní části zastavěného území se rozkládá poměrně velká pracovní plocha, kde sídlí Rynagro Rynárec (výroba krmiv, uskladnění produktů rostlinné výroby apod.), a dřevařská služba.

V obci nalezneme základní služby – mateřskou školu, základní školu (pouze první stupeň), obchod, pohostinství, pekařství. Nalezneme zde i stáje pro koně, kde majitelka provozuje výcvik jízdy na koni pro veřejnost, ale i možnost ustájení koní pro soukromé majitele. Za ostatními službami a prací místní dojíždějí do Pelhřimova, i když v Rynárci nalezneme několik desítek pracovních míst, což můžeme považovat za další pozitivum této obce. Potenciál obce Rynárce je velmi dobrý. Do budoucna se může stát, že obec Rynárec se spojí s obcí Vokov a s ještě větším výhledem se může stát, že se tyto obce spojí s Pelhřimovem (již dnes je Rynárec na blízký dohled průmyslové zóně Pelhřimova). Negativem do budoucna může být výskyt starých ekologických zátěží, ohrožení

zastavěného území záplavami (začíná platit již dnes) a dnes již platí hrozba narušení tradiční struktury obce.

Tabulka č.5 Počet obyvatel a domů v daných letech (k 1.1.) v katastrálním území obce Rynárec

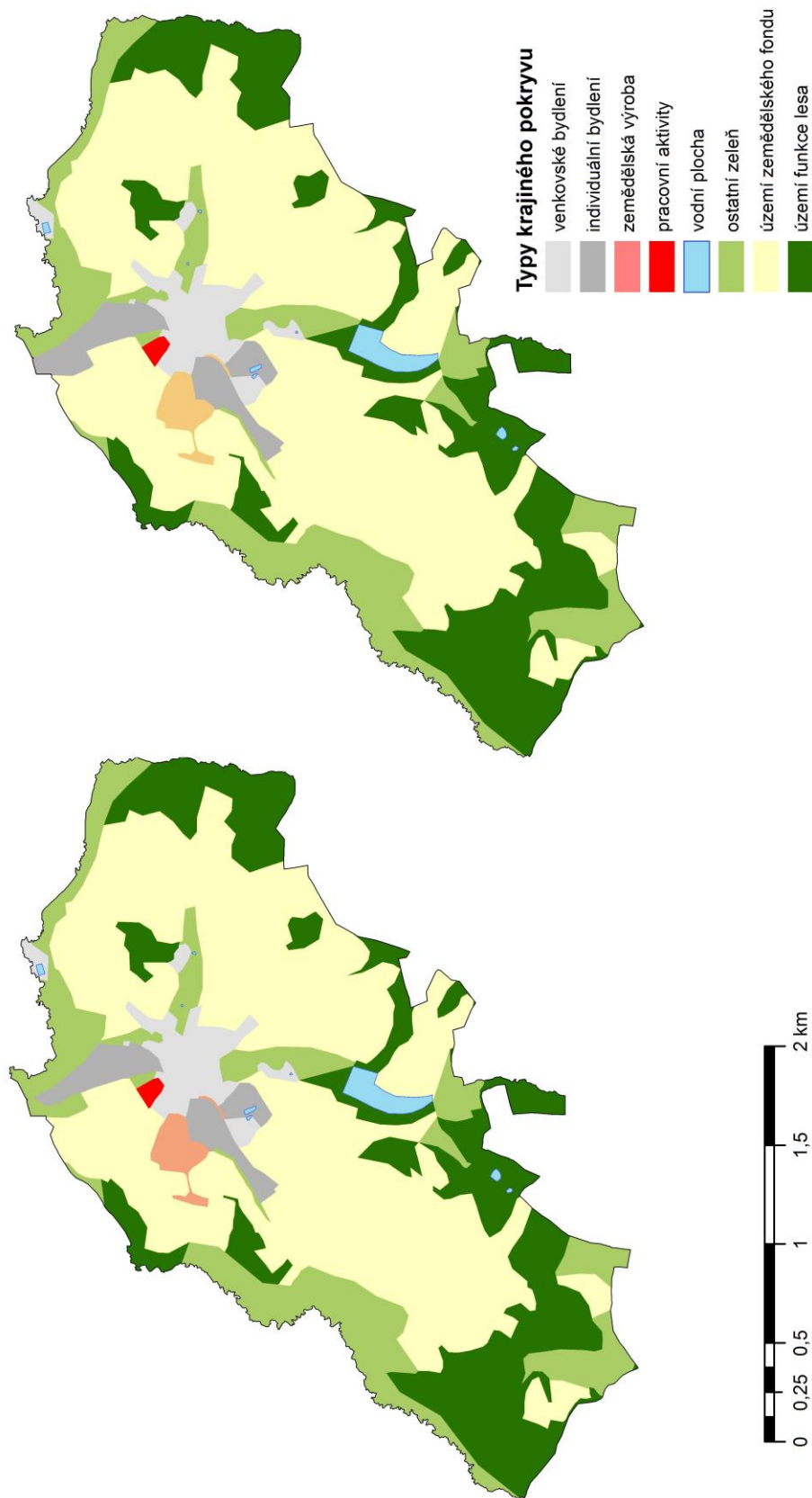
Rok	1991	2001	2011
Počet obyvatel	464	498	594
Počet domů	126	146	173

Zdroj: upraveno autorkou dle www.czso.cz

Obr. č.18 Porovnání land cover katastrálního území Rynárec v roce 2003 a 2012

POROVNÁNÍ LAND COVER
katastrálního území Rynárec v roce 2003 a 2012

Vytvořili: Michaela Palánová; Zdroj dat: CORINE, ČZÚK ; České Budějovice 2013

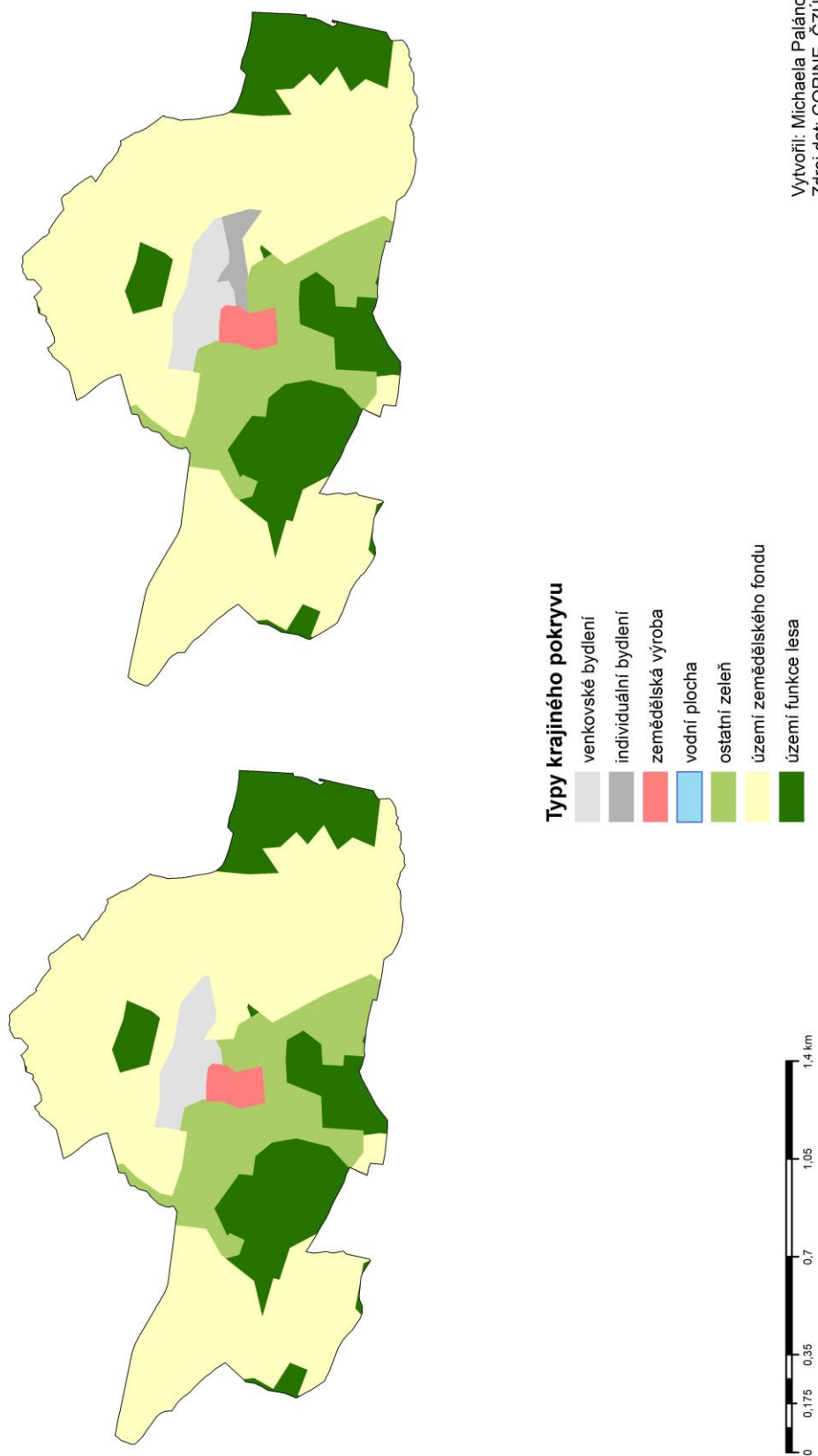
5.13 Katastrální území obce Řemenov

Obec Řemenov se nachází jižně od Pelhřimova ve vzdálenosti necelých 4km. Řemenov svou správou spadá pod obec Olešná (stejně jako obec Chválov a Plevnice, kterou se zde nezabýváme). Jeho historie se váže k historii obce Olešná, ze které byl Řemenov odtrhnut. Katastrální rozloha obce 197 ha. Z této rozlohy většinu zaobírá orná půda a následně lesy. ^[15]

Zastavěné území je venkovského typu – rodinné domy se stodolami (obr.č. 19). Nalezneme zde i zemědělskou výrobu typu soukromého zemědělství. V obci se jinak nenachází žádné služby, lidé za nimi dojíždějí do Pelhřimova. Autobusová linková doprava je velmi špatná (stejně jako u Chválova) a lidé musí využívat individuální automobilovou dopravu, aby se dostali za službami a prací (převážně) do Pelhřimova. Řemenov není ani plynofikován, i když leží v blízkosti Pelhřimova, a to je další důsledek, že se zastavěné území Řemenova nerozrůstá a počet obyvatel stagnuje s vidinou dalšího budoucího poklesu.

Obr. č.19 Porovnání land cover katastrálního území Řemenov v roce 2003 a 2012

POROVNÁNÍ LAND COVER
katastrálního území Řemenov v roce 2003 a 2012

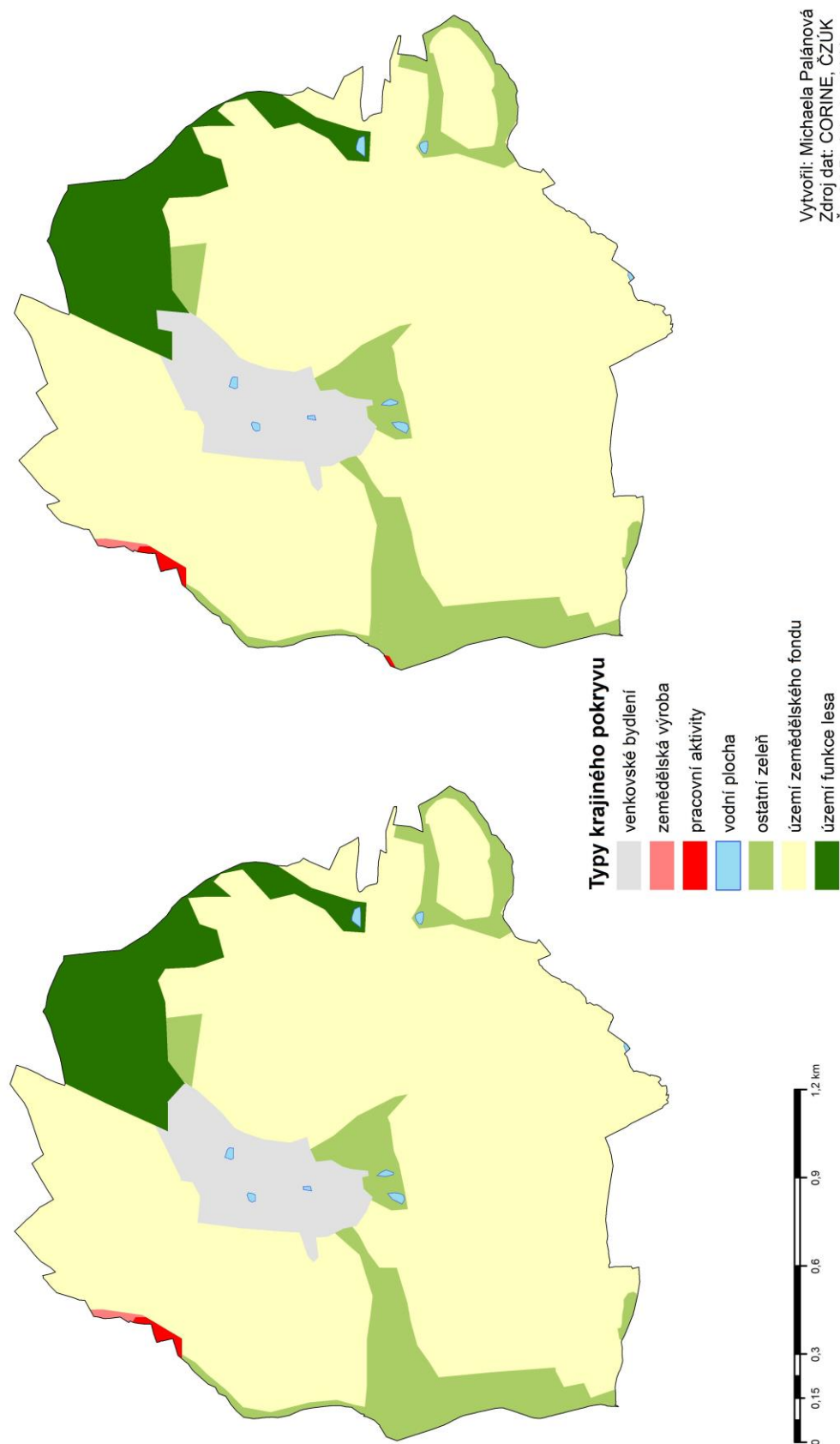
5.14 Katastrální území obce Skrýšov

Obec Skrýšov se rozkládá 2 km jihovýchodně od Pelhřimova. Skrýšov spadá pod pověřený úřad Pelhřimov, do roku 1976 však byla samostatnou obcí. Katastrální rozloha obce je 333 ha, kde většinu zaobírají orné půdy, směrem na severovýchod se začínají rozprostírat lesy (Křemešnická vrchovina – přibývající nadmořská výška k vrcholu Křemešník) (obr. č. 20). Na severozápadě katastru nalezneme malou část pracovních a zemědělských aktivit, které přesahují z katastrálního území města Pelhřimova.^[16]

Skrýšov není plynofikován a nemá zavedenou veřejnou kanalizaci, která je v novém územním plánu z roku 2011 plánována. V tomto dokumentu (z r.2011) je plánována i výstavba nových rodinných domů, avšak stavby zatím nejsou povoleny z důvodu problému s kanalizací, i když by zájem byl. V obci se nenachází žádné základní služby, za těmi dojíždějí místní obyvatelé do Pelhřimova, využívají autobusové hromadné dopravy, která je pravidelná, samozřejmě individuální automobilové. Obec má dobrý potenciál, aby byly všechny nedostatky vyřešeny a aby se obec dále rozrůstala. Blízkost města Pelhřimova je pro Skrýšov rozhodující a do budoucna je velmi pravděpodobné, že se může zastavěné území obce Skrýšova a Pelhřimova spojit. Za řešené období počet domů stoupl minimálně. Byly zde postaveny rodinné domky na pozemcích, které vlastní místní starousedlíci (stavěli zde jejich potomci).

Obr. č.20 Porovnání land cover katastrálního území Skryšov u Pelhřimova v roce 2003 a 2012

POROVNÁNÍ LAND COVER
katastrálního území Skryšov u Pelhřimova v roce 2003 a 2012

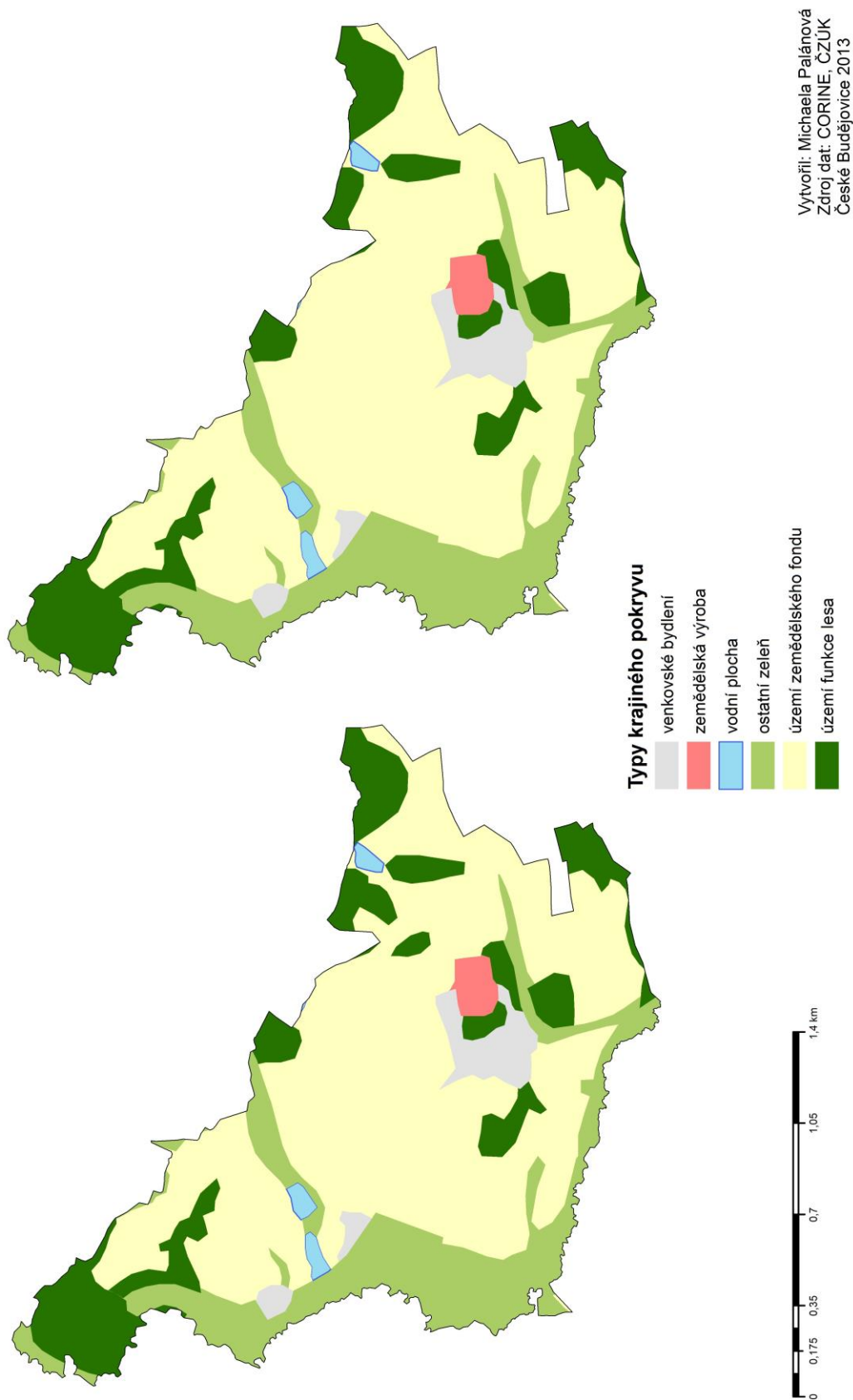
5.15 Katastrální území obce Služátky

Obec Služátky se rozkládá cca 4 km severovýchodně od Pelhřimova. Služátky jsou vedeny jako místní část Pelhřimova, do roku 1980 spadaly pod správu obce Kojčice. Katastrální rozloha obce je 287 ha. Geografická poloha obce není příznivá pro rozvoj stavby nových rodinných domků, přestože Služátky leží vedle silnice č. 34 (hlavní tah mezi Humpolcem a Pelhřimovem), avšak do obce nezajíždí přímo autobusová doprava (lidé docházejí od autobusové zastávky necelý 1 km). Obec není plynofikována, veřejný vodovod je vybudován (voda je do obce vedena cca 4 km).^[17]

V obci sídlí několik živnostníků – soukromý zemědělec, který obhospodařuje okolní pole obce, topenář a hoteliér. Do katastrálního území obce Služátky spadá i motel Farma Poříčí, který leží na druhé straně silnice č. 34, než-li obec Služátky (obr. č. 21). Jeho výstavba zasáhla do krajinného rázu nejvíce za poslední desetiletí (v provozu od roku 2000). Na jeho místě se dříve rozkládala pole a dnes zde stojí několik budov. Jeho majitel také nechal opravit rybník, který zde byl již dříve než byla započata stavba, a další nechal vybudovat pro chov ryb. Za všemi službami místní dojíždí do Pelhřimova, příp. využívají mateřskou školu a smíšený obchod v Kojčicích. Pro novou výstavbu dle územního plánu z roku 2011 jsou určeny plochy podél silničního tahu směrem na Chvojnov a na jihozápadním okraji zástavby směrem ke Služáteckému mlýnu.

Obr. č.21 Porovnání land cover katastrálního území Služátky u Pelhřimova v roce 2003 a 2012

POROVNÁNÍ LAND COVER
katastrálního území Služátky v roce 2003 a 2012

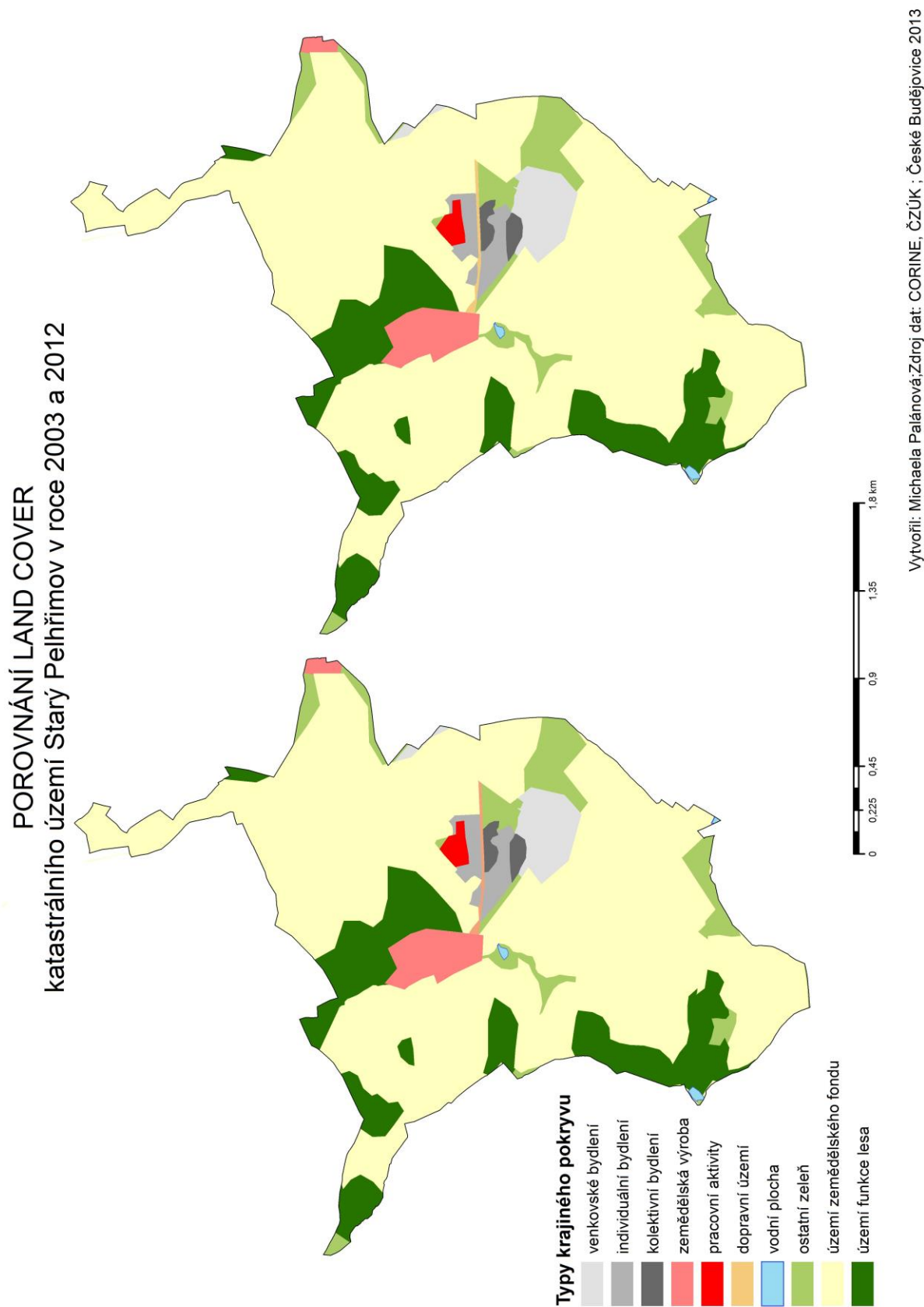
5.16 Katastrální území obce Starý Pelhřimov

Obec Starý Pelhřimov se nachází 1,5 km severozápadně od Pelhřimova. Katastrální rozloha obce je 444 ha. Většinu této rozloha zaujímají orné půdy, kolem 20% lesy. Zastavěné území není pouze venkovského charakteru, ale i kolektivního (typu 2-3 patrové domy, tzv. bytovky) (obr. č. 22). První zmínky o obci najdeme z roku 1289. Tato osada měla však pomalý rozvoj, a proto byl název Pelhřimov později (není datováno kdy) přenesen na dnešní Pelhřimov a tomuto místu se začalo říkat „Starý Pelhřimov“. Od roku 1972 je Starý Pelhřimov pod správou města Pelhřimova. ^[18]

Dopravní poloha obce je výhodná. Obcí vede silnice I.třídy č.19, která pokračuje směrem na Tábor. Do obce vedou 3 trasy Místní hromadné dopravy Pelhřimov, ale zastavují zde i pravidelné linkové autobusové spoje. V územním plánu z roku 2011 je plánována výstavba rodinných domů z jihovýchodu, ze severu silniční obchvat, který by vedl dále kolem obcí Myslotín, Ondřejov a Ústrašín, které by osvobodil od velkého množství automobilů, které vesnicemi projíždějí, neboť leží na hlavních spojích (Starý Pelhřimov na spojnici Pelhřimova s Táborem, předchozí zmiňované obce leží na komunikaci, která spojuje Pelhřimov s Českými Budějovicemi). V plánu je další výstavba budov pro lehký průmysl, poněvadž v obci sídlí firma SITO, která vyrábí mycí pomůcky (např. houbičky na mytí nádobí). Tato firma zaměstnává i některé obyvatelstvo ze studované obce, zbytek místních dojíždí do Pelhřimova. Do správního města dojíždějí místní i za ostatními službami. Najdeme zde motel Gurmania, který obstarává ubytovací a stravovací funkci, výrobce laků a barev a Zemědělský podnik Agrospol Starý Pelhřimov (dříve státní statky), který se stará o místní polnosti. Starý Pelhřimov je plynofikován, zavedena kanalizace a obcí je rozveden i veřejný vodovod. Z těchto důvodů je Starý Pelhřimov dobrým strategickým místem pro příliv nových obyvatel.

Obr. č.22 Porovnání land cover katastrálního území Starý Pelhřimov v roce 2003 a 2012

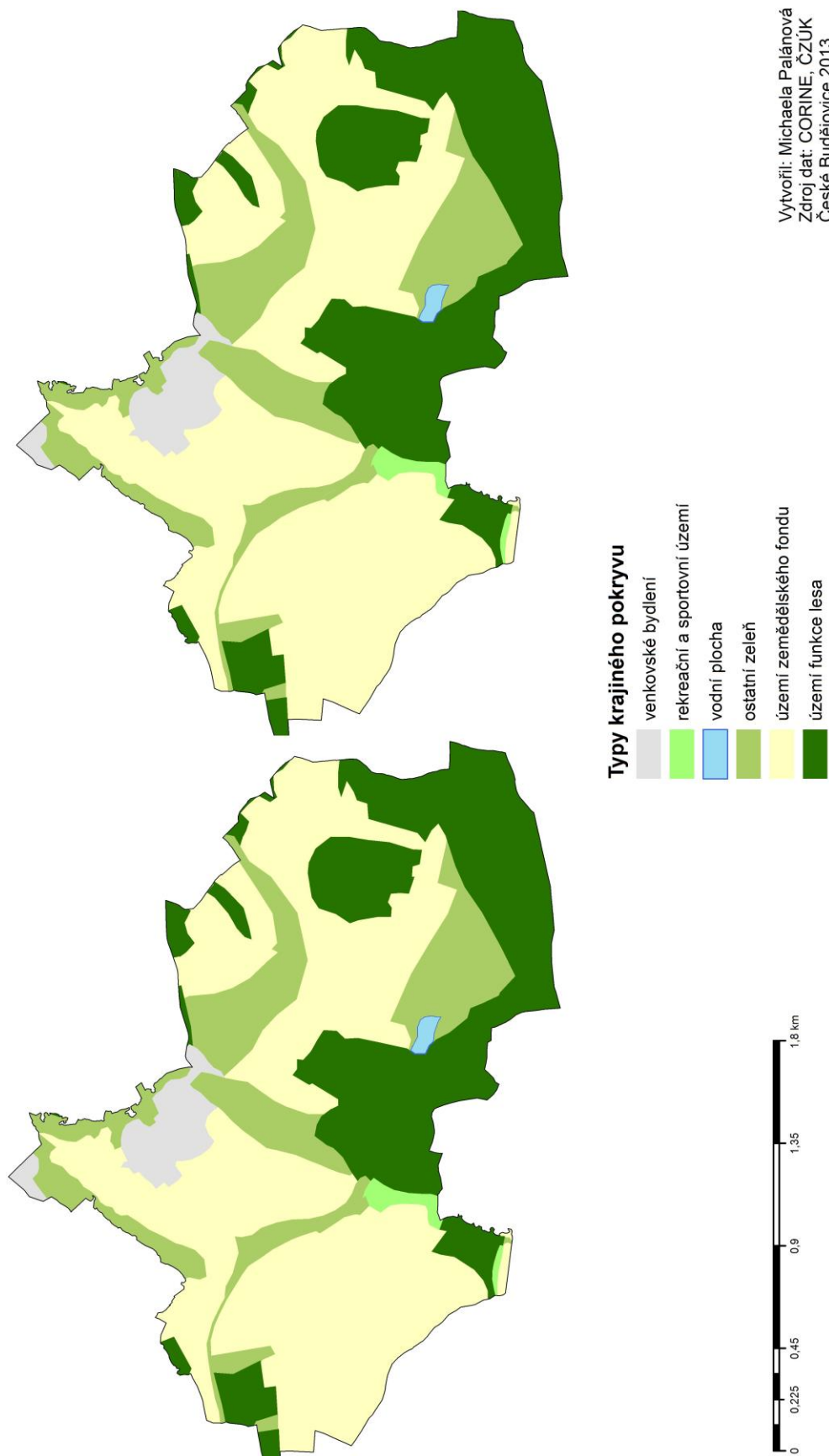
5.17 Katastrální území obce Vlásenice

Obec Vlásenice se rozkládá západně od města Pelhřimova ve vzdálenosti 4 km. Kolem vsi protéká řeka Hejlovka, díky níž vznikly v této oblasti rekreační oblasti (chatové oblasti). Katastrální rozloha obce je 416 ha, z nichž necelou polovinu zabírá orná půda, okolo 30% lesní území, zbytek je rozdělen mezi venkovské osídlení, rekreační oblasti a ostatní zeleň. Od roku 1980 spadá Vlásenice pod správu města Pelhřimova, mezi 1976-1980 spadal pod správu obce Proseč-Obořiště.

Vlásenice má také od roku 2011 nový územní plán, ve kterém se počítá s další výstavbou rodinných domů jižně a západně od obce. Dále se v obci počítá s výstavbou nového sportovního hřiště, ale nedostává se zatím na něj peněz. Dále se počítá se výstavbou čističky odpadních vod pod obcí poblíž toku řeky Želivky. Přes obec vede turistická trasa, která by mohla urychlit stavbu nového hřiště. Obec je plynofikována, má dobrý rozvod vody a kanalizace. Za všemi službami místní dojíždí do Pelhřimova, využívají linkové autobusové dopravy, která je pravidelná – Vlásenice leží na trase Pelhřimov – Nová Cerekev (tamější menší centrum). Podél toku řeky Želivky byla v řešeném období zvětšena rekreační zóna, která způsobila v obci nárůst počtu domů, poněvadž zastavěné území v centru obce zůstalo stejné (obr. č. 23).

Obr. č.23 Porovnání land cover katastrálního území Vlášence v roce 2003 a 2012

POROVNÁNÍ LAND COVER
katastrálního území Vlášence v roce 2003 a 2012

5.18 Katastrální území obce Vokov

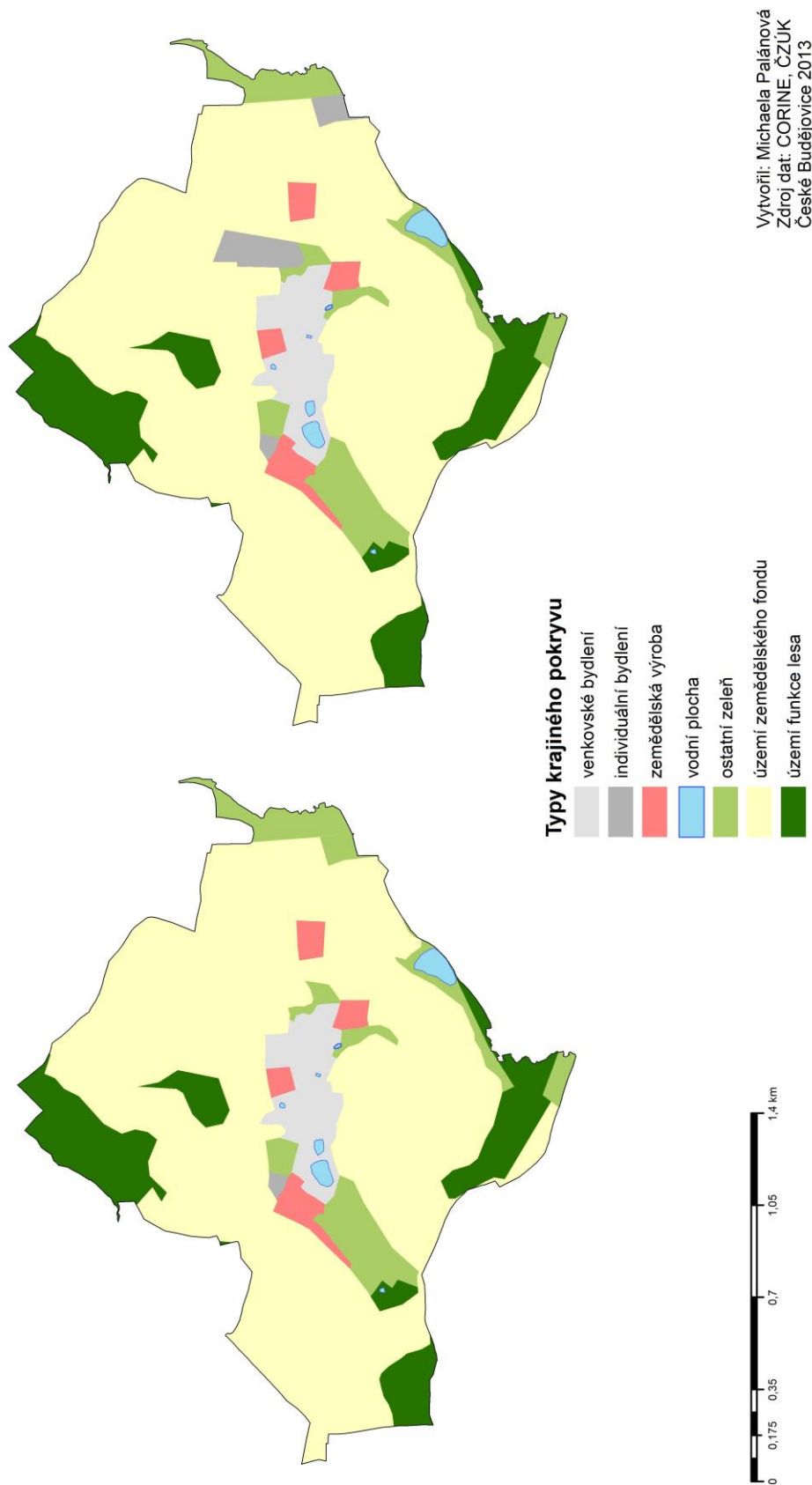
Obec Vokov se rozkládá jižně ve vzdálenosti 2 km od Pelhřimova. Katastrální rozloha obce je 266 ha, při čemž zemědělské půdy zaujímají 82%, lesy 8% (obr. č.24). Jméno obce je odvozeno od mužského jména Vok, což původně znamenalo Vokův dvůr.

Nejstarší písemnou zmínku nalezneme z roku 1355, i když Vokov je mnohem starší (pravděpodobně ve 12.století). Další písemné zprávy najdeme až ve druhé polovině 14.století. Ve 13. – 15.století patřil Vokov pod správu Rynářecké farnosti. Do roku 1989 spadala obec pod správu města Pelhřimova, nyní je Vokov samosprávnou obcí. ^[20]

V obci nenalezneme základní služby jako je škola, obchod, za nimi musí místní obyvatelé dojíždět do Pelhřimova, případně do obce Rynárec. Je zde pobočka zemědělského družstva Rynárec – sklady pro produkci rostlinné výroby (především pro brambory). Tyto objekty jsou pronajímány i pro další zemědělská družstva, např. Zemědělské družstvo Kojčice. Dále jsou zde stáje pro chov dobytka. V obci sídlí ještě další dva soukromí zemědělci. Dále v obci najdeme soukromého automechanika, výrobu betonových tvárnic – v tomto provozu nalézá několik místních zaměstnání. Do Vokova nezajíždějí linkové autobusy, zastavují na odbočce do Vokova (cca 0,5 km od obce), kolem vede i železnice, ale zastavuje až na kraji obce Rynárec. Přes všechny negativa, která zde nalezneme, se obec rozrůstá směrem k „nové“ průmyslové zóně Pelhřimova. Je zde však problémem narušení tradiční striktury obce vzhledem k předimenzování zastavitelných ploch pro bydlení. Do několika let se počítá, že se Vokov spojí s Pelhřimovem. Obec rozprodává stavební parcely a díky tomu jde velké množství peněz do obecní kasy. Obec má nově udělaný územní plán, ve kterém počítá s dalším rozrůstáním zastavěného území Vokova (plochy pro bydlení, ale i výroby). Trvalý zájem o tuto oblast je posilován dobrou věkovou strukturou obyvatelstva, s tím souvisí i dlouhodobý růst počtu obyvatel (především v posledních dvaceti letech). Silnou stránkou Vokova je dobrá kvalita ovzduší, přestože obec leží v blízkosti průmyslové zóny Pelhřimova.

Obr. č.24 Porovnání land cover katastrálního území Vokov v roce 2003 a 2012

POROVNÁNÍ LAND COVER
katastrálního území Vokov v roce 2003 a 2012

5.19 Shrnutí

V urbánním prostoru Pelhřimova proběhlo nejvíce změn ve využití půdy a krajinného pokryvu ve 4 oblastech. První oblast se rozkládá jižně od centra Pelhřimova. Toto území je charakteristické průmyslovou výrobou, která se zde za posledních dvacet let rozšířila na úkor zelených ploch (louky) a orné půdy. Byla zde postavena firma RIMOWA a další podniky zvětšily své výrobní a skladovací plochy. Druhé nejvíce změněné urbánní území je prostor ležící západně od centra města, který je vymezen především průmyslovým závodem Agrostroj. Tento podnik se zvětšil téměř o polovinu své plochy před dvaceti lety. Firma se dostala do soukromého vlastnictví, s kterým přišel i příliv nových zahraničních zájemců o zemědělské stroje. Byly postaveny nové výrobní a skladovací haly, které se mají do budoucna stále zvětšovat. Tato průmyslová výroba byla vytvořena na úkor území zemědělského fondu. Dále nejvíce změn proběhlo v území ležícím severně od centra Pelhřimova. Zde byla vystavěna obchodní zóna. Dříve zde byly plochy orné půdy, která byly zmenšeny na úkor supermarketů Kaufland, Penny Market, Lidl, či čerpací stanice. Do budoucna se počítá, že tato obchodní zóna bude rozšířena cca o polovinu. V poslední východní zóně, která se rozprostírá směrem k obci Skvrňov a Řemenov, byla změněna orná půda a louky na bytovou výstavbu. Za posledních dvacet let zde bylo vystaveno několik bloků rodinných vilek. V územním plánu z roku 2011 se počítá s další jejich výstavbou. Tyto pozemky jsou již pro novou zástavbu připraveny, jsou plně zasíťovány.

Suburbánní prostor Pelhřimova je vymezen jako prstenec kolem města. Změny ve využití půdy a krajinného pokryvu proběhlo ve všech řešených obcích, avšak v různé míře. Nejméně změn proběhlo v obci Dubovice, Hodějovice, Chválov, Krasíkovice, Pavlov, Radětín, Řemenov, Skvrňov, Služátky, Vlásenice, kde bylo za posledních dvacet let postaveno max. pět rodinných domků. Tato bytová výstavba proběhla především na zelených plochách, či orné půdě. Většina těchto bytových jednotek byla postavena na pozemcích soukromých majitelů, kteří tyto pozemky neprodávali, ale ve většině případů je věnovali svým potomkům. Větší změny v land use/ land cover proběhly v obcích Kojčice, Myslotín, Olešná, Putimov, Rynárec, Starý Pelhřimov a Vokov. Tyto obce zvětšily svou bytovou zástavbu nejméně o pět rodinných domů, avšak ve většině případů o více. Všechny vyjmenované obce prodávají své pozemky, které jsou připraveny pro novou výstavbu a jsou na nich připraveny přípojky na plyn, vodu, elektřinu. Kojčice, Myslotín, Olešná, Vokov a Rynárec patří k nejžádanějším lokalitám pro novou výstavbu rodinných domů. Tyto obce jsou si toho vědomy, a proto zvyšují ceny pozemků určené k prodeji.

Všechny zmiňované obce zmenšily ve své katastrální výměře procento orné půdy a luk cca o 10% oproti devadesátým rokům. Ne jejich místě byly postaveny ve většině případů postaveny rodinné domy. V obci Kojčice byla výstavba rozšířena zejména kolem výpadovky ze silnice I. třídy na Humpolec. Myslotín se rozprostřel se svou zástavbou směrem k obci Libkova Voda a v blízké době bude spojen se zástavbou města Pelhřimova. Olešná se svou výhodnou dopravní polohou (leží na hlavním silničním tahu do Jihlavy) se zvětšuje především po okrajích dosavadní zástavby směrem k Pelhřimovu. Ve Vokově byly rodinné domy postaveny směrem k Pelhřimovu. Bytová výstavba v dnešní době je téměř spojena se zástavbou Pelhřimova, dělí je pouze úzký pruh orné půdy. Zde se také do budoucna počítá se spojením Vokova a Pelhřimova. Rynárec je největší suburbium Pelhřimova. Velikost zastavěného území Rynárce se oproti 90. létům 20. století zvětšila cca o 30% na úkor orné půdy a luk, centrum obce však zůstalo naprosto zachováno. Rynárec je i nadále se všemi svými pozitivy vyhledávaným místem k nové bytové výstavbě.

6. ZÁVĚR

Tato kvalifikační práce se zabývala změnami land cover/ land use k funkčnímu vymezení urbánního a suburbánního prostoru Pelhřimova. Po vymezení těchto prostorů byla určena katastrální území, kterými se tato práce zabývala. Pro jednotlivé katastrální území obcí byly následně vytvořeny mapové podklady land cover pro rok 2003 a 2012. Pro srovnání byly vytvořeny i mapy pro rok 1990, avšak tyto mapy jsou velmi stručné a nelze je porovnávat s rokem 2012. Na základě veškerých podkladů byly popsány změny land cover/ land use, které nastaly za posledních dvacet let v daných územích, a byl nastíněn další vývoj rozvoje do budoucna.

V úvodu této práce byly stanoveny dvě hypotézy. Ta první zní : Nejvíce změn územního pokryvu a využití půdy proběhlo za posledních dvacet let v urbánním prostoru Pelhřimova, který se rozkládá jižně a západně od centra města Pelhřimov. Tato hypotéza byla potvrzena, neboť ve zmiňovaném prostoru se rozkládá průmyslová zóna Pelhřimova. Území ležící jižně od Pelhřimova (směrem k obci Vokov) představuje velmi rychle rostoucí prostor díky průmyslovým závodům, které zde leží. Nejvíce se rostoucím podnikem je zde firma RIMOWA, u níž je do budoucna možné, že své prostory rozšíří až k zastavěnému území obce Vokov. Nalezneme zde i další podniky (např. FIA ProTeam), které zvětšují své výrobní a skladovací plochy, ale již v menší míře než RIMOWA. Zastavěné území, jenž směřuje západně od centra Pelhřimova, se neustále zvětšuje a i nadále bude, neboť zde sídlí průmyslový závod Agrostroj. Tento podnik zaměstnává nejvíce lidí z Pelhřimovska a pro Pelhřimov představuje velký potenciál v oblasti obchodní, ale i sociální. Za poslední dvě desetiletí tato firma rozšířila své plochy nejméně dvakrát. V současné době je v plánu výstavba dalších skladovacích ploch.

Druhá hypotéza zní: Nejrozsáhlejší bytová výstavba v suburbánním prostoru Pelhřimova proběhla za poslední dvě desetiletí v obci Rynárec. Toto tvrzení může být také potvrzeno. Tato obec má velmi dobrý potenciál pro další bytovou výstavbu. Nasvědčují tomu i číselné podklady, které jsou zaznamenány v kapitole č.5. Rynárec má dobré zázemí, co se týče přítomnosti základních služeb jako je mateřská a základní škola, obchod, restaurační zařízení apod.. Dalším pozitivem obce je výhodná geografická poloha, poněvadž Rynárec leží v blízkosti Pelhřimova (necelé 2 km).

Suburbánní prostor je vymezen jako prstenec kolem města Pelhřimova. Suburbanizace se celkově projevila především v obcích ležících jižně a západně od Pelhřimova, severně a západně ji nalezneme také, ale již ne tak ve velké míře. Důvodem

může být blízkost hlavního silničního tahu na dálnici na D1 a limity, které jsou zde stanoveny (např. hlukové limity, ochranné vodní pásmo apod.). V řešených suburbanizačních sídlech je i přes novou výstavbu (bytovou, pracovní apod.) udržován ráz krajiny. Je důležité, aby byla ve větších sídlech, jako je např. Pelhřimov, zachována zeleň v centrech. Je vhodné, aby průmyslové podniky sídlily především na okraji obcí (znečištění ovzduší), bytová zástavba je ve většině případů situována v prolukách dosavadní zástavby, ale jsou pro ni vymezeny i nové prostory, které se mohou rozšiřovat dále do krajiny. Do budoucna určitě bude většina suburbánního i urbánního prostoru pozměněna, avšak měl by být kladen větší důraz na zachování krajinného rázu.

7. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

BERANOVÁ, T. (2011): Land use/ land cover v jižní části suburbánního prostoru města České Budějovice. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích.

BIČÍK, I., KUPKOVÁ, L. (2006): Vývoj využití ploch v Pražském městském regionu. In: Ouředníček, M. ed.: Sociální geografie Pražského městského regionu. Univerzita Karlova v Praze. Praha, s. 42-63.

BOLTIŽIAR, M., OLAH, B. (2009): Krajina a jej štruktúra (Mapovanie, zmeny a hodnotenie). UKF v Nitre, Fakulta Prírodných Vied, Nitra. 148 s.

CULEK, M. (ed.), (1996): Biogeografické členění České republiky. Enigma, Praha. s.347.

ČÁBERA, A. (1969): Fytogeografické studie květeny Pelhřimovska. 1.vydání, Malý Budíkov. s. 691.

ČERMÁK, Z., HAMPL, M., MÜLLER, J. (2009): Současné tendence vývoje obyvatelstva metropolitních areálů v Česku: dochází k významnému obratu? Geografie. Sborník ČGS 2009/1. s. 37-51.

DEMEK, J. (1981): Nauka o krajině. 1.vyd., SPN, Praha, 234 s.

DEMEK, J., MACKOVČIN, P. (ed.) a KOL. (2006): Hory a nížiny. Zeměpisný lexikon ČR. 2. vydání. Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, Brno, s. 580.

DHV CR, spol. s.r.o. (2012): Udržitelný rozvoj ORP Pelhřimov

DOBIÁŠ, J.: Dějiny královského města Pelhřimova a jeho okolí. 1.vyd., Praha, 1927-1970.

DOXIADIS, C. A. (1969): The City (II): Ecumenopolis, world-city of tomorrow. Impact of Science on Society, 19, č. 2, s. 179-193

HAVRLANT, M., BUZEK, L. (1985): Nauka o krajině a péče o životní prostředí. SPN, Praha. 126 s.

HORSKÁ, P., MAUER, E., MUSIL, J. (2002): Zrod velkoměsta – Urbanizace českých zemí a Evropa. Paseka, Litomyšl.

Hydrologické poměry ČSSR 1 : 200 000 (1965): 1.vydání, Ústřední správa geodézie a kartografie, Praha.

JIRKŮ, M. (1999): Okres Pelhřimov. Pelhřimov.

JOHNOSTON, R. J., GREGORY, D., PRATT, G., WATTS, M., eds. (2000): The Dictionary of human Geography, fourth edition, Blackwell Publishers, Oxford, s. 883.

KAMENÍK, V. (1999): Druhá světová válka na okrese Pelhřimov. Vlastivědný sborník Pelhřimovska, č. 10.

KOLEKTIV AUTORŮ: Pelhřimovsko ve druhém tisíciletí. 1.vyd., Okresní úřad Pelhřimov a Okresní muzeum Pelhřimov, 2000. s. 159. ISBN 80-238-6474-2.

KRUPKA, P. (2011): Land use/ land cover v severní části suburbánního prostoru města České Budějovice. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích.

KUBEŠ, J. a KOL. (2009a): Urbánní geografie Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace I. Ústav vedy a výskumu Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.

KUBEŠ, J. a KOL. (2009b): Urbánní geografie Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace II. Ústav vedy a výskumu Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. s.189.

KUBÍČEK, H. (1994): z HISTORIE KARTÁČNICKÉHO PRŮMYSLU V Pelhřimově. Vlastivědný sborník Pelhřimovska, č. 5.

KUČA, K. (2000): Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Díl V. 1.vyd., Libri, Praha.

KÜHN, I., KLOTZ, S. (2006) Urbanization and homogenization – Comparing the floras of urban and rural areas in Germany. *Biological Conservation* 127.

KVĚTOŇ, P. (1997): Zemědělské půdy okresu. Postgraduální práce. 1.vydání, Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, Praha.

LELIGDONOVÁ, E. (2009): Regionálně geografická analýza správního obvodu ORP Pelhřimov. Bakalářská práce. Masarykova univerzita.

LELIGDONOVÁ, E. (2012): Možnosti rozvoje venkovského regionu na příkladu SO ORP Pelhřimov. Diplomová práce. Masarykova univerzita.

MAIER, K. (2000): Územní plánování. 2.vyd.. ČVUT Praha. 85 s.

MATOUŠEK, T. (2008): Regulační plán MPR Pelhřimov

MCKINNEY, M. L. (2006): Urbanization as a major cause of biotic homogenization. *Biological Conservation* 127.

MULÍČEK, O. (2008): Geografie sídel. In: Toušek, V., Kunc, J., Vystoupil, J. a kol. :“Ekonomická a sociální geografie.“ Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 105-114, ISBN 987-80-7380-114-4.

MUSIL, J. (1996): Urbanizace. In: Velký sociologický slovník. 2. svazek, P-Z, Karolinum, Praha, s. 1358-1359

NEDVĚDOVÁ, Š. (2012): Land use/ land cover ve venkovském suburbánním zázemí města České Budějovice. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích.

OUŘEDNÍČEK, M. (2002): „Suburbanizace v kontextu urbanizačního procesu“. s. 39-54. In: Sýkora, L. (ed.): „Suburbanizace a její sociální, ekonomické a ekologické důsledky.“. Praha: Ústav pro ekopolitiku.

OUŘEDNÍČEK, M. (2007): Differential Suburban Development in the Prague Urban Region. *Geografiska Annaler: Human Geography* 89B, č. 2, s. 111-125.

OUŘEDNÍČEK, M., TEMELOVÁ, J. (2008): současná česká suburbanizace a její důsledky. *Veřejná správa* 11, č. 4, s. I-IV. ISSN 1213-6581.

OUŘEDNÍČEK, M. (2011): Suburbanizace v České republice: aktéři suburbánního rozvoje. *Geografické rozhledy*, 20, 3, s.2-5.

POLESNÝ, K., WIRTH, Z. (1911): Pelhřimov. 1.vyd., Pelhřimov

POSOVÁ, D., SÝKORA, L. (2011): Urbanizace a suburbanizace v městských regionech Prahy a Vídně: Strukturální rozdíly v podmínkách odlišných politicko-ekonomických režimů. *Geografie. Sborník ČGS 2011/3*. s.276-299.

POSOVÁ, D., SÝKORA, L. (2011): Formy urbanizace: kritické zhodnocení modelu stádií vývoje měst a návrh alternativní metody klasifikace forem urbanizace. *Geografie. Sborník ČGS 2011/1*. s. 1-22.

PROCHÁZKA, M. (2012): Funkční typizace zastavěného území Českých Budějovic a návrh cenové mapy pro obytné zóny. *Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích*.

PULDOVÁ, P., JÍCHOVÁ, J. (2011): Důsledky procesu suburbanizace pro sociální a demografickou strukturu obyvatel suburbii. *Geografické rozhledy*, 20, 3, s. 24-25.

PULDOVÁ, P., OUŘEDNÍČEK, M., SUSOVÁ, K. (2011): Sociální prostředí, sociální kapitál a sociální klima v suburbii: případová studie obce Jesenice. In: Ouředníček, M., Temelová, J. (eds.): *Sociální proměny pražských čtvrtí*. Academia, Praha.

QUITT, E. (1965): *Mapa klimatických oblastí ČSSR 1 : 500 000*. 1.vydání, Kartografické nakladatelství pro geografický ústav ČSAV, Praha.

Řemesla a řemeslníci na Pelhřimovsku do poloviny 20.století (1999). 1.vyd., Státní okresní archiv, Pelhřimov.

SKLENÍČKA, P. (2003): Základy krajinného plánování. Naděžda Skleničková, Praha. s. 321

SVOBODA, J. (1990): Geologická mapa ČSSR 1 : 200 000. 2.vydání, Ústřední ústav geologický, Praha.

ŠÝKORA, L. (2003): Suburbanizace a její společenské důsledky. Sociologický časopis, 39(2): s. 55-71

ŠIMON, M. (2006): Teoretické přístupy ke studiu urbanizace. Universita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta. Praha.

ŠIMON, M. (2006): Únik z měst na venkov. Geografické rozhledy, 20, 3, s. 6-7.

ŠVEDA, M., VIGAŠOVÁ, D. (2010): Zmeny vo využití země v zázemí velkých slovenských mest. Geografie. Sborník ČGS 2010/4. s. 413-439.

TOMÁŠEK, M. (2000): Půdy České republiky. ČGÚ, Praha.

VESELÝ, R. A KOL. (2004): Strategický plán města Pelhřimova. Regionální rozvojová agentura Vysočina, z. s. p. o.

VINK, A. P. A. (1983): Landscape ecology and land use. Longman. London. 264 s.

VOŠICKÝ, Z. (2008): Toulky nad Pelhřimovskem. VIDEOdesign a AEROvydavatelství.

Zákon ČR č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny

ŽIGRAI, F. (1983): Krajina a jej využívanie. 1. vyd., UJEP, Brno. 131 s.

Internetové zdroje:

[¹] FAO. [online]. [cit. 2012 – 09 - 20]

<<http://www.fao.org/about/en/>>

[²] O projektu. [online]. [cit. 2012 – 09 - 20]

<<http://lucc.cz/>>

[³] CENIA – Česká informační agentura životního prostředí. [online]. [cit. 2012 – 01 - 10]

<<http://www.cenia.cz/C12572160037AA0F.nsf/showProject?OpenAgent&PID=CPRJ7T3H4202&cat=about>>

[⁴] SWOT analýzy jednotlivých obcí. [online]. [cit. 2013 – 02 - 15]

<<http://www.mupe.cz/swot-analyza-obci/ds-1278/archiv=0&p1=3952>>

[⁵] Co je Natura 2000. AOPK ČR. [online]. [cit. 2012 – 09 - 20]

<<http://www.natura.cz/natura2000-design3/sub-text.php?id=2102&akce=&Hledat=>>>

[⁶] Město Pelhřimov. [online]. [cit. 2012 – 12 - 12]

<<http://www.pelhrimovsko.cz/cz/52-47-mesto-pelhrimov/historie-mesta.htm>>

[⁷] Obec Hodějovice. [online]. [cit. 2012 – 12 - 12]

<<http://cs.wikipedia.org/wiki/Pelh%C5%99imov>>

[⁸] Obec Chválov. [online]. [cit. 2012 – 12 - 12]

<<http://www.olesna.cz/o-obci/d-6935/p1=4597>>

[⁹] Obec Kojčice. [online]. [cit. 2012 – 12 - 12]

<<http://kojcice.cz/informace-o-obci>>

[¹⁰] Obec Myslotín. [online]. [cit. 2012 – 12 - 12]

<<http://www.myslotin.ic.cz/index.php?inc=historie>>

[¹¹] Obec Olešná. [online]. [cit. 2012 – 12 - 12]

<<http://www.olesna.cz/o-obci/d-6935/p1=4597>>

[¹²] Obec Putimov. [online]. [cit. 2012 – 12 - 12]

<<http://www.putimov.cz/o-obci/ds-50/p1=52>>

[13] Obec Radětín. [online]. [cit. 2012 – 12 - 12]

<<http://cs.wikipedia.org/wiki/Rad%C4%9Bt%C3%ADn>>

[14] Obec Rynárec. [online]. [cit. 2012 – 12 - 12]

<<http://www.rynarec.cz/o-obci/ds-50/p1=52>>

[15] Obec Řemenov. [online]. [cit. 2012 – 12 - 12]

<<http://www.olesna.cz/o-obci/d-6935/p1=4597>>

[16] Obec Skrýšov. [online]. [cit. 2012 – 12 - 12]

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Skr%C3%BD%C5%A1ov_%28Pelh%C5%99imov%29>

[17] Obec Služátky. [online]. [cit. 2012 – 12 - 12]

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Slu%C5%BE%C3%A1tky_%28Pelh%C5%99imov%29>

[18] Obec Starý Pelhřimov. [online]. [cit. 2012 – 12 - 12]

<<http://cs.wikipedia.org/wiki/Pelh%C5%99imov>>

[19] Obec Vlásenice. [online]. [cit. 2012 – 12 - 12]

<<http://vlasenice.wz.cz/Html/home.htm>>

[20] Obec Vokov. [online]. [cit. 2012 – 12 - 12]

<http://www.mistopisy.cz/vokov_917.html>

8. SEZNAM PŘÍLOH

Obrázek č.1 Ukázka mapy CLC úrovně 1. se seznamem tříd, které se vyskytují na území ČR

Obrázek č.2 Ukázka mapy CLC úrovně 2. se seznamem tříd, které se vyskytují na území ČR

Obrázek č.3 Ukázka mapy CLC úrovně 3. se seznamem tříd, které se vyskytují na území ČR

Obrázek č.4 Porovnání land cover katastrálního území Myslotín v roce 1990 a 2012

Obrázek č.5 Porovnání land cover katastrálního území Myslotín v roce 2003 a 2012

Obrázek č.6 Vymezení a land cover v roce 2012 ve zkoumaném území okolí Pelhřimova

Obrázek č.7 Porovnání land cover katastrálního území Pelhřimov v roce 2003 a 2012

Obrázek č.8 Porovnání land cover katastrálního území Dubovice v roce 2003 a 2012

Obrázek č.9 Porovnání land cover katastrálního území Hodějovice v roce 2003 a 2012

Obrázek č.10 Porovnání land cover katastrálního území Chválov v roce 2003 a 2012

Obrázek č.11 Porovnání land cover katastrálního území Kojčice v roce 2003 a 2012

Obrázek č.12 Porovnání land cover katastrálního území Krasíkovice v roce 2003 a 2012

Obrázek č.13 Porovnání land cover katastrálního území Myslotín v roce 2003 a 2012

Obrázek č.14 Porovnání land cover katastrálního území Olešná u Pelhřimova v roce 2003 a 2012

Obrázek č.15 Porovnání land cover katastrálního území Pavlov v roce 2003 a 2012

Obrázek č.16 Porovnání land cover katastrálního území Putimov v roce 2003 a 2012

Obrázek č.17 Porovnání land cover katastrálního území Radětín v roce 2003 a 2012

Obrázek č.18 Porovnání land cover katastrálního území Rynárec v roce 2003 a 2012

Obrázek č.19 Porovnání land cover katastrálního území Řemenov v roce 2003 a 2012

Obrázek č.20 Porovnání land cover katastrálního území Skrýšov v roce 2003 a 2012

Obrázek č.21 Porovnání land cover katastrálního území Služátky u Pelhřimova v roce 2003 a 2012

Obrázek č.22 Porovnání land cover katastrálního území Starý Pelhřimov v roce 2003 a 2012

Obrázek č.23 Porovnání land cover katastrálního území Vlásenice v roce 2003 a 2012

Obrázek č.24 Porovnání land cover katastrálního území Vokov v roce 2003 a 2012

Tabulka č.1 Seznam obcí vymezeného katastrálního území a jejich rozloha (ha)

Tabulka č.2 Geomorfologické členění

Tabulka č.3 Počet obyvatel a domů v daných letech (k 1.1.) v katastrálním území obce Pelhřimov

Tabulka č.4 Počet obyvatel a domů v daných letech (k 1.1.) v katastrálním území obce Kojčice

Tabulka č.5 Počet obyvatel a domů v daných letech (k 1.1.) v katastrálním území obce Rynárec